

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ČESKO-NĚMECKÝCH AREÁLOVÝCH STUDIÍ A GERMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PODBLANICKÉ EKOCENTRUM VE VLAŠIMI A JEHO VLIV NA ROZVOJ
REGIONÁLNÍ KULTURY

Vedoucí práce: prof. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

Autor práce: Šárka Zákostelská

Studijní obor: Evropská teritoriální studia – ČR a německy mluvící země

Ročník: 3

2015

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 11. května 2015

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu své bakalářské práce panu prof. PhDr. Bohumilu Jirouškovi, Dr., za odbornou pomoc, rady a cenné informace, které mi věnoval při jejím zpracování.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá činností Českého svazu ochránců přírody, zejména ve vazbě na Podblanické ekocentrum ve Vlašimi. Převážná část práce přibližuje aktivity ekocentra na regionální i celostátní úrovni. Dále se zaměřuje na vztah chápání identity Podblanicka a roli regionu v současné Evropě. Popisuje také publikační činnosti ekocentra, jeho podíl na významných akcích, které se v regionu konají a také ocenění, která uděluje. Vedle písemných pramenů je využita i metoda rozhovoru (orální historie).

Klíčová slova: životní prostředí; Podblanicko; ekocentrum; publikace; identita; region

Annotation

The Bachelor thesis deals with the activities of the Czech Union for Nature Conservation, especially in relation to Podblanické ecocenter in Vlašim. The majority of the work concentrates on ecocenter activities at regional and national level. It also focuses on understanding of the relationship between Podblanicko's identity and the role of the region in today Europe. It also describes the ecocenter publication activities, its share of the major events that take place in the region and also the prizes, which it awards. In addition to the written sources there is also used an interview method (an oral history).

Keywords: environment; Podblanicko; ecocenter; publications; identity; region

Obsah

Úvod	6
1 Podblanicko jako region.....	8
2 Identita Podblanicka.....	11
2.1 Role regionu v současné Evropě.....	13
3 Základní pojmy a jejich význam	14
4 Neziskové a kulturní organizace ve Vlašimi.....	15
5 Podblanické ekocentrum.....	17
5.1 Základní informace	17
5.2 Organizační struktura.....	18
5.3 Historie.....	18
5.4 Hlavní činnosti ČSOP Vlašim a jejich charakteristika	19
5.4.1 Péče o přírodu a kulturu.....	19
5.4.2 Záchraná stanice pro živočichy.....	19
5.4.3 Environmentální výchova a osvěta dětí, profesních skupin, veřejnosti.....	20
5.4.4 Ekologická výchova jako pomocník učitele	21
5.4.5 Mimoškolní celoroční práce s dětmi.....	21
5.4.6 Osvěta veřejnosti a akce pro veřejnost	22
5.4.7 Ekoporadna	22
5.4.8 Publikační činnost.....	23
5.4.9 ČSOP Vlašim a webové stránky	23
6 Aktivity ekocentra.....	25
6.1 Regionální publikace	25
6.2 Ocenění	31
6.3 Podblanické farmářské trhy	38
7 Ekocentrum jako instituce	41
7.1 Regionální.....	41
7.2 Celostátní	42
8 Edukační programy.....	43
9 Spolupráce s jinými organizacemi.....	47
Závěr	49
Seznam použité literatury a zdrojů	52
Seznam příloh.....	59

Úvod

Každý stát v Evropě má nějakou organizaci zabývající se životním prostředím a ochranou přírody. Pro region Podblanicko je nejdůležitější Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim, které v dané oblasti působí více než 20 let. Jeho velké množství aktivit, činností a společenských akcí, které pod jeho záštitou vznikají nebo na kterých se podílí, ovlivňuje regionální rozvoj daného území. Životní prostředí a ochrana přírody jsou dvě velké tematické oblasti, jakými se ekocentrum zabývá. Vzhledem k tomu, že k budově patří i paraZOO, je důležitá i péče o handicapované živočichy. V dnešní době lidé nemají moc vřelý vztah k přírodě. Proto tato organizace plánuje a uskutečňuje nejrůznější edukační programy, aby probudila v lidech vztah k přírodě. Nejvíce pozornosti je nutné věnovat našim nejmenším, dětem. Už od mala je dobré je vést k tomu, aby neodhazovaly odpadky v přírodě a naučily se ji určitým způsobem chránit a pečovat o ni.

Region Podblanicko potřebuje ke svému fungování nejen pomoc od vyškolených zaměstnanců organizace nebo občasných brigádníků, ale i určitou propagaci a finanční injekci. Nejrozsáhlejší pomoc tkví hlavně v neziskové organizaci, jakou je právě Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim. Pokud jde o propagaci, tak o ní se starají média a regionální tisk. Finanční podporu pak zajišťuje město Vlašim a různé finanční prostředky z fondů Evropské unie.

Nejvíce práce a úsilí je vydáváno pro nově vznikající i již stálé programy této organizace. Je důležité, aby se o nich co nejvíce vědělo a aby se jich účastnilo velké množství lidí. Ve své práci vytyčuji také edukační programy pořádané organizací pro širokou veřejnost.

Hlavním cílem této bakalářské práce je představit veškeré aktivity Podblanického ekocentra, které spadají pod jeho organizaci, v daném regionu. Vysvětlit, jak důležitá oblast Podblanicka je pro chápání své vlastní identity a jaká je role regionu v současné Evropě. Na základě rozhovorů, jež jsem udělala se zaměstnanci ekocentra, jsem zjistila, jak organizace funguje také z pohledu uvnitř ní.

Za důležité podklady pro sestavení své práce považuji především výroční zprávy, které obsahují takřka veškeré informace o dění v ekocentru i mimo něj. Dále pak již zmíněné rozhovory se zaměstnanci ekocentra, které mi hodně pomohly. V poslední kapitoly vysvětlím některé pojmy, které s mou prací souvisejí.

Dá se říci, že oblast Podblanicka je pro návštěvníky velmi oblíbená, a to z důvodu velkého množství památek a bájných míst, jakým je například samotná hora Blaník. Těší se velké oblibě, a to nejen u tuzemských turistů.

1 Podblanicko jako region

S téměř stejnými hranicemi, jaké odpovídají hranicím bývalého okresu Benešov, se rozprostírá oblast Podblanicko. Podblanicko paralelně odpovídá regionu Benešovsko. To se nachází v jižní části Středočeského kraje. Jeho rozloha je 1444 km² a zaujímá celkem 13% tohoto kraje. Teprve nedávno vznikl svazek obcí, který se jmenuje Mikroregion Podblanicko. Tento spolek sdružuje asi 9 obcí, které se nachází v blízkosti města Vlašimi. Hlavním úkolem tohoto mikroregionu je rozvoj cestovního ruchu v regionu Podblanicko. Pro tuto oblast je charakteristická pahorkatina, což znamená kopcovitý terén s výškovými rozdíly 75-150 m. Nadmořská výška se pohybuje mezi 400-450 m.n.m. Součástí regionu je Chráněná krajinná oblast Blaník s celkovou rozlohou 40 km². Je to nejmenší chráněná krajinná oblast v České republice. Nejvyšším bodem je hora Blaník se svými 638 m.n.m., která se nachází v blízkosti městyse Louňovice pod Blaníkem. Popularita hory je v české tradici dána zejména díky pověsti o Blanických rytířích. Ti podle pověsti opustí horu spolu se svatým Václavem a pomohou české zemi, až jí bude nejhůře. Zajímavostí je, že z hory byl vyzdvižen kámen do základu Národního divadla. V regionu existuje mnoho základních, středních i vyšších odborných škol. Bohužel tu není ale žádná vysoká škola, která by sloužila jako instituce dalšího vzdělávání.

Významné je také vodstvo. Většina řek stéká do řeky Vltavy a malá část do povodí Lužnice. Pokud bychom to přirovnali k hranicím oblasti, pak je tato oblast ohraničena na severozápadě Slapskou nádrží a na východě řekou Sázavou. Slapská přehrada na Vltavě a nádrž Švihov na Želivce jsou dvě největší vodní nádrže v regionu. Skoro 600 vodních nádrží a rybníků se nachází v této oblasti. Údolím pod Blaníkem protéká z jihu na sever řeka Blanice. Už několikrát v minulém a současném století hladina řeky díky vydatným dešťům stoupla a páchala veliké škody.

Zdejší krajina se vyznačuje významným zemědělstvím a lesním hospodářstvím. Z rostlinné výroby se zde pěstují nejvíce obiloviny jako je ječmen, pšenice, oves a žito. Dále pak brambory, kukuřice a řepka. Z živočišné je to chov skotu nebo drůbeže. V okolí obce Líšno blízko Benešova se nachází i rybníky pro chov ryb. Pokud mluvíme o lesnictví, tak je tu největší množství právě jehličnatých lesů. Pokud vezmeme v úvahu klima, tak je vcelku mírné a klidné. Léta jsou převážně suchá a teplá, zimy chladné a štiplavé.

Mezi největší města v okolí patří Benešov, Vlašim, Votice a zmínit bychom měli i kulturně významné Vrchotovy Janovice. U Benešova se nachází zámek Konopiště, který je známý díky následníkovi trůnu arcivévodovi Františku Ferdinandu d'Este. Je zde také park o celkové rozloze 225 ha, kde rostou i některé vzácné druhy dřevin. V současné době probíhá odbahnění rybníka, který se nachází v tomto parku. Město Vlašim se může pyšnit také svým zámekem, ale i obrovským parkem, který ho obklopuje. Je to místo, které láká mnoho tuzemských i zahraničních turistů. Každý rok na Svátek práce, tedy 1. května, se v parku uskutečňují Májové slavnosti. Tuto událost navštěvuje každoročně asi 10 000 lidí z blízkého i vzdálenějšího okolí. Nejvýznamnější památkou je asi Čínský pavilon, který se nachází v srdci parku. Nedávno prošla tato památka také rekonstrukcí. Parky se nenachází ale jen v Benešově a Vlašimi. V regionu se nachází i mnoho dalších parků. Mezi těmi známějšími mohu jmenovat například park u zámku Jemniště ve stejnojmenné vesnici. Pak je to park v Načeradci a nebo v Sedlci-Prčici.

Když mluvíme o památkách, musím ještě zmínit velmi navštěvovaný hrad Český Šternberk, který ční nad řekou Sázavou ve stejnojmenné vesnici. Hrad je známý tím, že se zde natáčela známá pohádka Arabela. Další významnou památkou je zámek Jemniště. Obě tyto památky jsou spjaty s rodem Šternberků.¹ Významným a velmi navštěvovaným místem na Podblanicku se nyní stala rozhledna Špulka. Ta se tyčí nad vesnicí Lbosín nedaleko Benešova. Za dobrého počasí je vidět až vrcholek nejvyšší hory České republiky Sněžky. Rozhledna byla postavena za finanční pomoci svazu obcí CHOPOS a také dobrovolných příspěvků od obyvatel. Každý, kdo se nějakým způsobem podílel na financování této rozhledny, má své jméno zpečetěné na desce, která je vyobrazena na rozhledně.

Jako každá oblast má i Podblanicko svou bohatou historii, zejména v těžbě nerostných surovin a dolování zlata. Ve své době se důl Roudný stal jedním z nejvýznamnějších a nejdůležitějších dolů v celé Evropě. Zlato se také těžilo v blízkosti města Trhový Štěpánov, kde si právo na to, aby zde mohl dolovat, koupil mincmistr Martin Rotlöv z Kutné Hory.

Pokud mluvíme o těžbě, nesmím zapomenout na těžbu uhlí na Vlašimsku. V blízkosti města Vlašim se nachází tzv. Blanická brázda, která se stala místem těžby černého uhlí. Nejvíce se těžilo u vesnic Chobot a Nesperská Lhota.

---

¹ PETRÁŇ, Josef a kol. *Benešovsko - Podblanicko*. I. vyd. Praha: Tisková, ediční a propagační služba, 1985, str. 7- 39.

2 Identita Podblanicka

Identita regionu Podblanicko je charakterizována z mnoha hledisek. Podle jednoho hlediska nemůžeme identitu dané oblasti chápat. Regionální identitu pro veřejnost a obyvatele tvoří především organizace a instituce v daném regionu. „*Instituce slouží k vytváření a udržování regionální identity.*“ Školy a muzea jako instituce v regionu mají také významnou roli.⁴ Určitá identita daného regionu znamená to, jakým způsobem lidé v dané oblasti žijí a jak se oblast dále rozvíjí. Je to jakási sounáležitost s danou oblastí.

Z hlediska publicity existuje mnohou autorů, kteří se snažili přiblížit oblast Podblanicka, a to každý z jiného hlediska. Příkladem je pan Radko Bílek, který se celý život velmi intenzivně věnuje historii. Tato záliba se protнула do jeho života. Většinu svého života se zabýval regionem Podblanicko a to zejména právě v oblasti historie a literatury. Často přispívá do časopisu Pod Blaníkem nebo do Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka. Je autorem několika knih týkajících se konkrétně horou Blaník.⁵

S danou oblastí nesouvisí pouze autoři, ale i samotná geografie a typický přírodní ráz krajiny a vše, co s ním souvisí. Nejznámějším objektem je v regionu Podblanicko samozřejmě hora Blaník. Není to ale jedna, nýbrž dvě hory, které se nazývají Malý a Velký Blaník. Na Velkém Blaníku se na vrcholu tyčí rozhledna, ze které je při dobrých podmínkách vidět do dalekého okolí. Na Malém Blaníku se nachází zřícenina starého hradu. Obě hory se nachází v blízkosti městyse Louňovice pod Blaníkem, kde se každoročně vždy v sobotu před svátkem sv. Václava (28.9.) konají velmi lidmi oblíbené Svatováclavské slavnosti. Nachází se zde také Chráněná krajinná oblast Blaník, která je rozlohou nejmenší v České republice.

Myslím si, že pokud se zabýváme nějakou oblastí podrobněji, je dobré si objasnit, co to vůbec je region a periferie a co tyto pojmy znamenají?

Pojem region nemá žádnou přesnou definici. Tento pojem pochází z latiny a v překladu znamená „spravované“ území. V širším slova smyslu lze tento výraz popsat jako ohraničený, určitý úsek povrchu na zemi, který se výrazně liší od svého okolí. Regiony mohou utvářet i celky. Ty regiony, které v současné době existují, jsou

---

⁴ HEŘMANOVÁ, Eva; CHROMÝ, Pavel a kol. *Kulturní regiony a geografie kultury*. I. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008, str. 115.

⁵ Blanický rytíř Radko Bílek. *Oficiální web Českého svazu ochránců přírody Vlašim. ČSOP Vlašim*, [online]. Vlašim. [cit. 13.3.2015]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/2011>

vlastně určité úrovně, které se nějakým způsobem překrývají. V dnešní době existují i další typy regionů. Každý z nich má určité charakteristické vlastnosti.⁶

Jaký je význam slova periferie a je vůbec region Podblanicko určitou vnitřní periferií? Pojem periferie se v posledních letech v geografii nevyskytuje tak často. Jsou to většinou oblasti na kraji nebo v jádru měst. Ve vnitrozemí jsou téměř ve všech státech.⁷ Periferií jsou v dnešní době označovány určité okrajové typy regionů.⁸ V řečtině je slovo „periphēria“ označováno jako okruh nebo oběh. Většina slovníků a jiných učebnic uvádí slovo periferie jako „něco na kraji“. Je to jakási okrajová zóna. V oblasti sociologie byl tento termín spjat s okrajem velkoměst. Dnes už je tento pojem ale o hodně rozšířen.

Jaké jsou nejčastější problémy vnitřních periferií? Vnitřní periferie je oblast, která není moc hospodářsky rozvinutá, její ekonomická úroveň není vysoká, převládá tu i méně vyspělá sociální a technická infrastruktura a obyvatelé se z těchto oblastí často stěhují. Přelom nastal zejména v 90. letech, kdy se obyvatelé přestali stěhovat. Jednalo se zejména o pás území, který odděloval střední Čechy od jižních a západní Čechy od jižních. Obecně lze říci, že za periferii se považuje:

- zemědělská a venkovská oblast, která má vysoký podíl pracovních míst
- území, kde není vysoký přirozený přírůstek obyvatelstva
- oblast, kde je velké množství neobydlených bytů, obydlých na určitou dobu nebo byty sloužící k rekreaci
- obvod s nízkou hustotou obyvatelstva
- pásmo, odkud se občané často stěhovali.

Vnitřní periferie jsou v podstatě určitá území státu, která jsou umístěna na okraji regionů. Jsou jakýmsi venkovem uvnitř regionu, který je velmi bohatý.⁹

Podblanicko je periferie mezi Benešovem a Tábořem, která se dnes v rámci procesu suburbanizace stává širším zázemím Prahy. Pro obyvatele žijící v této oblasti je to velký přínos z hlediska dostupnosti práce. Směrem na jih se nachází město Tábor

---

⁶ NOVÁK, Miroslav a kol. *Úvod do studia politiky*. Sociologické nakladatelství SLON, I. vyd. Praha, 2011, str. 210-211.

⁷ VOGT, Matthias Theodor; SOKOL, Jan; OCIEPKA, Beata; POLLACK, Detlef und MIKOŁAJCZYK, Beata (Hrsg.) *Peripherie in der Mitte Europas*. Peter Lang GmbH: Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 2009, S. 56.

⁸ BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. II. vyd., přeprac. a rozš.. – Praha: Karolinum, 2011, str. 121.

⁹ MUSIL, Jiří a MÜLLER, Jan. *Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze*. Sociologický časopis. Sociologický ústav AV ČR, I. vyd. Praha, 2008, roč. 44, č. 2, str. 325-346.

a krajské město České Budějovice a směrem na sever pak hlavní město Praha. Jedná se o oblast, kde se nezaměstnanost pohybuje okolo 4,6%, což je oproti jiným oblastem velmi nízké číslo. Je to tedy region, kde není velké množství nezaměstnaných občanů. Město Benešov je zázemím pro hlavní město Praha. Benešov je město, které je vzdálené od hlavního města asi 40km, přibližně asi 40 minut jízdy autem. Sama vím, že se sem většina mladých lidí stěhuje. Hlavním důvodem je právě blízkost hlavního města a také pracovní příležitosti, které se tu vyskytují. Existuje mnoho satelitních měst vznikajících v tomto regionu. Pro většinu lidí je to ideální místo pro život. Dopravní infrastruktura je zde velmi příznivá.

V této oblasti mají bohatou tradici různé kulturní akce. Na Podblanicku je velké množství vesniček. Každá z nich má nějakou tradici. Ať už jsou to podzimní zabijačky, konání masopustů, poutí a nebo posvícení. Každá z vesniček má své kouzlo a nějakou historickou památku, která stojí za obdivování. Ať navštívíme jakoukoliv malou vesničku, vždycky se ke každé z nich bude vázat buď tajemství, zajímavé stavení nebo dokonce událost, která se tu před dávnými lety odehrála.

2.1 Role regionu v současné Evropě

Regiony hrají důležitou roli v každém státě. Hodně záleží na tom, jak politicky, ekonomicky a kulturně je daný region vybaven. Díky Evropské unii, které je Česká republika od roku 2004 součástí, existuje mnoho fondů, které přispívají určitou finanční částkou regionům v Evropě. Evropský fond pro regionální rozvoj pomáhá právě regionům v celé Evropské unii. Jednou z činností Evropského fondu pro regionální rozvoj je zlepšovat a modernizovat dopravní infrastrukturu. V současné době probíhá modernizace trati z Prahy do Českých Budějovic, která má zrychlit koridor z Prahy až k našemu sousednímu státu, kterým je Rakousko. Region Podblanicko má svou specifickou roli v Evropě díky svým památkám, které v regionu jsou. Oblast nejvíce těží asi z pověsti o Blanických rytířích. Tato pověst je zajímavá nejen pro obyvatele České republiky, ale také pro ostatní turisty. Významný je také vlašimský park, který patří k největším parkům anglického stylu v Evropě. Mnoho turistů ale také navštěvuje zámky a hrady v blízkém okolí. K nejnavštěvovanějším patří určitě zámek Jemniště a Konopiště ve městě Benešov. Jak jsem již zmínila, na Podblanicku je mnoho dalších památek, které jsou významné pro naši kulturu.

3 Základní pojmy a jejich význam

EKOLOGIE

Ekologie je základní princip zeleného myšlení. Řadí se k odvětvím biologie. Je to jakási síť vzájemných vztahů živých organismů a prostředí, ve kterém žijí. Hlavní představitelé, kteří se problematikou ekologie zabývají, se nazývají ekologové. Zaměřují se především na přírodní systémy, které se nazývají ekosystémy. Ekosystémy se vyznačují určitou harmonií a vyvážeností. Ekologové mají za to, že příroda je celek, jenž zahrnuje veškerá zvířata, neživou složku přírody a také občany.¹⁰

IDENTITA

Identita jako koncept se dostala do širšího povědomí během 90. let. Veškeré zdroje, které nějak souvisí s pojmem identita, mají určitý kulturní původ. V kulturním pojetí má identita určitý charakter. Můžeme říci, že se jedná o diskurzivní, což znamená odvozující nebo vykládající charakter. Jedná se o nějaké sblížení s nějakou činností, věcí nebo místem. Většina autorů kulturních studií je přesvědčena o tom, že identita je jakási fixní, ale zároveň velmi proměnná „věc“, kterou lidé vlastní. Spíše je ale rozšířen názor, že slovo identita je považováno za proces stávání se, jež obsahuje prvky rozdílnosti a podobnosti. Znamená to určité ztotožnění se s daným subjektem, shodnost.¹¹

---

¹⁰ HEYWOOD, Andrew. *Politologické ideologie*. IV. vyd. – Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, str. 273-277.

¹¹ BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. I. vyd. Praha: Portál, 2006, str. 74-75.

4 Neziskové a kulturní organizace ve Vlašimi

Nejprve bych ráda vysvětlila, co vůbec znamená pojem nezisková organizace. „*Neziskové organizace jsou charakterizovány jako takové organizace, které nevytvářejí zisk k přerozdělení mezi své vlastníky, správce nebo zakladatele. Zisk sice mohou vytvořit, ale musí ho zase vložit zpět do rozvoje organizace a plnění jejího poslání.*“¹²

Existuje mnoho organizací, které spadají do oblasti kultury, sportu, umění, volného času nebo rekreace. Ve městě Vlašim existuje mnoho neziskových institucí. Mezi jedny z nejvýznamnějších organizací patří Diakonie ČCE, se střediskem přímo ve městě Vlašim. Jedná se o sdružení křesťanů, které pomáhá mladým lidem v těžkých situacích. Spolkový dům sourozenců Roškotových je také důležitou institucí. Mezi úkoly tohoto domu je pořádání nejrůznějších školení a kurzů. Oblastí astronomie se zabývá Vlašimská astronomická společnost.¹³ Nejznámější je ovšem právě Český svaz ochránců přírody, který pečuje o přírodní identitu okolí.

Spolkový dům ve Vlašimi je místo, kde se právě tyto neziskové organizace a spolky sdružují a pořádají pravidelná setkání. Jsou pro ně vyhrazeny klubovny a přednáškové sály. Dům existuje od roku 2006 a k jeho hlavním úkolům patří různé volnočasové, vzdělávací ale také sportovní a společenské aktivity. Dům je otevřen pro všechny lidi každého věku. Největší návštěvností se vyznačují rodiče s dětmi, protože dům pořádá různé hry a taneční soutěže. Občas se tu uskutečňují i různé výstavy. Spolkový dům ale pořádá také vlastní pravidelné akce. K nim patří:

- Slavnosti sourozenců Roškotových
- Velikonoční jarmark
- Májové slavnosti ve Spolkovém domě
- Podzimní jablkobraní
- Advent ve Spolkovém domě
- Lezecké závody Vlašimská karabina
- Melounová slavnost.¹⁴

---

¹² *Neziskovky – Fakta* [online]. [cit. 29.1.2015]. Dostupné z:

http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor/

¹³ *Regionální informační servis – Středočeský kraj* [online]. [cit. 9.2.2014]. Dostupné z:

<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/regionalni-informace/nno/>

¹⁴ *Spolkový dům – Úvod* [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.spolkovydum.cz/>

Organizací ve Vlašimi a okolí je opravdu mnoho, a kdybych měla všechny jmenovat, tak mezi ně můžeme zařadit i pořádní dětských letních táborů, nebo aktivity Sborů dobrovolných hasičů, které najdeme skoro v každé vesnici. Nejen v regionu existuje velké množství soutěží, pořádaných především o prázdninách pro nadšence hasičského sportu. V samotné Vlašimi můžeme jmenovat ještě Městskou knihovnu Vlašim, Podblanické infocentrum Vlašim nebo Sportovní zařízení města Vlašim o.p.¹⁵

Jestli nás ale láká kulturní akce na vyšší společenské úrovni, můžeme vyrazit do Kulturního domu Blaník. Dá se říci, že ho považujeme také za určitou organizaci. Mezi jeho pravidelné akce zařazujeme pořádání tanečních kurzů skupiny Salta pod vedením manželů Maršálových. Taneční kroky a dodržování etikety ve společnosti vyučují manželé každý podzim už řadu let. Vrcholem této dřiny je poté věneček v místní městské tělocvičně. Také divadelní představení pro školy a širokou veřejnost pořádá KD Blaník. Čas od času se uspořádá i prodej staršího oblečení a obuvi v prostorách domu. S koncem roku se zde také konají různé adventní koncerty. Nejnavštěvovanější je koncert skupiny Sebranka, který se stal už pravidelnou akcí před vánočními svátky.

Pokud bych měla zmínit vyloženě kulturní akce, tak jsou to samozřejmě koncerty na zdejším zámku, které jsou pořádány pod záštitou Základní umělecké školy Vlašim. Vystupují zde žáci a mladí jedinci, kteří se učí na nějaký hudební nástroj a v doprovodu svého pedagoga zde předvádí, co všechno se za léta dřiny naučili. V době letních prázdnin se zde konají také různé koncerty rockové a popové hudby. Tyto koncerty mohou lidé navštívit buď v zámeckém parku, ve sportovním areálu Na Lukách nebo v místní tělocvičně, která představuje jakési největší místo dění koncertů ve Vlašimi.

Pokud ale rádi sledujeme filmy, tak ve Vlašimi existuje zimní i letní kino. V předešlých letech byla obě kina v rekonstrukci, nyní už jsou opět v provozu. Letní kino je lákadlem pro lidi z celého kraje. Další letní kino je až ve Stříbrné Skalici u Prahy. Zimní kino se nachází v centru města a již zmíněné letní kino v zámeckém parku.

---

¹⁵ Městské organizace. *Město Vlašim – Městské organizace* [online]. Vlašim. [cit. 9.2.2015]. Dostupné z: <http://www.mesto-vlasim.cz/mestske-organizace/>

5 Podblanické ekocentrum

5.1 Základní informace

Český svaz ochránců přírody Vlašim charakterizujeme jako občanské sdružení, které vzniklo 25. září 1990. V současné době má 236 členů. Členem této organizace může být v podstatě každý, kdo má kladný vztah k přírodě a také k její ochraně. Členství je samozřejmě dobrovolné a žádná odbornost pro něj není třeba. Je vnímáno jako projev sounáležitosti a každý může přispět podle svých možností. Hlavním posláním ČSOP Vlašim je ochrana přírodního a kulturního dědictví především na Podblanicu a péče o něj. ČSOP sídlí ve městě Vlašim na adrese Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim. Při tomto sdružení bylo zřízeno Podblanické ekocentrum, které se stalo centrem různých aktivit.¹⁶ Budova ekocentra má celkem 2 patra. V přízemí se nachází Ekoobchůdek, v 1. patře pak kanceláře přímo členů ekocentra a ve 2. patře jsou to pak místnosti, které slouží návštěvám např. ze základních a středních škol, ve kterých se uskutečňují nejrůznější výukové programy.

Budova Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim: foto autorka

¹⁶ O nás. ČSOP Vlašim -O nás [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/454-o-nas>

V současné době probíhá rekonstrukce budovy ekocentra. Ekoobchůdek není vůbec v provozu a vzhledem k úpravám v celém domě musely být přestěhovány některé kanceláře členů a zaměstnanců do jiných místností.

5.2 Organizační struktura

Organizační struktura Českého svazu ochránců přírody Vlašim zahrnuje Výbor ČSOP, který má 11 členů, předsedou je Ing. Pavel Pešout. Dále pak Revizní komisi ČSOP, která má 3 členy a předsedou je Václav Broukal. Kromě jmenovaného výboru a komise jsou zde také zaměstnanci, kteří se starají o poraněné živočichy a další pracovníci, kteří pečují o zeleň a krajinu v blízkém okolí. ČSOP zaměstnává také několik lektorek, které vedou různé programy pro základní a střední školy z Benešovska.¹⁷ Se zaměstnanci jsem uskutečnila rozhovor na základě knihy od Miroslava Vaňka a Pavla Mückeho.¹⁸

5.3 Historie

K historii ČSOP Vlašim se váže mnoho dat a významných událostí a já bych proto chtěla jmenovat několik, dle mého názoru nejdůležitějších. Český svaz ochránců přírody Vlašim se snaží pokračovat v činnosti Spolku pro okrašlování a ochranu domoviny, jenž byl založen ve Vlašimi roku 1899. Nejprve se stala sídlem ČSOP erbovní síň zámku ve Vlašimi, kterou členové používali až do října roku 1991. Téhož roku byl také schválen a otištěn plán aktivit ČSOP Vlašim, který se zabýval zámeckým parkem ve Vlašimi, zelení ve městě, ekologickou výchovou nebo naučnou stezkou parkem. Nejplodnější byl rok 1992, kdy byly zahájeny údržby zeleně a ČSOP získalo tento rok také první sponzory. Sponzoři představují důležitou finanční podporu. Mezi ně patří Sellier & Bellot a. s. a prádelna Kyselý a spol., s. r. o.¹⁹

---

¹⁷ Organizační struktura. *ČSOP Vlašim - Organizační struktura* [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/466-organizacni-struktura>

¹⁸ VANĚK, Miroslav a MÜCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku. Teorie a praxe orální historie*. I. vyd. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., 2011.

¹⁹ Historie budovy. *ČSOP Vlašim - Historie budovy* [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/464-historie-budovy>

5.4 Hlavní činnosti ČSOP Vlašim a jejich charakteristika

5.4.1 Péče o přírodu a kulturu

Jak jsem již zmínila, základním posláním ČSOP Vlašim je ochrana veškeré přírodní a kulturní sféry na Podblanicku. Jedná se především o výsadbu parků, sadů anebo různé průzkumy rostlin a živočichů na Podblanicku. Tato péče zahrnuje: Péči o přírodovědné a cenné lokality, Péči o kulturní dědictví anebo Péči o zeleň. V minulých letech se uskutečnilo několik projektů, na nichž se ČSOP podílelo. Můžu jmenovat například:

- Obnova javorových alejí ve městě Vlašim
- Kácení stromů na náměstí v Domašíně
- Údržba zeleně v Mirošovicích
- Restrukturalizace zámeckého parku v Třeběšicích a Načeradci
- Výsadba alejí v okolí města Vlašim.

Nejdůležitějším programem je program „Vážky“. Ten se zabývá vším, co souvisí s vážkami od jejich narození přes potravu, rozmnožování a výskyt. Garantem tohoto celostátního programu je ČSOP Vlašim. Každý rok se uskutečňuje setkání všech příznivců toho hmyzu. V roce 2014 vyšla i samostatná publikace *Vážky České republiky – Příručka pro určování našich druhů a jejich larev* od autorů Martina Černého a Martina Waldhausera.²⁰ Stěžejní jsou pro tuto příručku fotografie určitých druhů vážek, které se vyskytují na našem území. Pro jednotlivý druh vážek jsou určeny 2 strany v příručce.²¹

5.4.2 Záchranná stanice pro živočichy

Stanice vznikla roku 1994. Nejdůležitějším posláním je záchrana a léčení poraněných volně žijících živočichů a jejich navrácení zpět do přírody. Dále péče o opuštěná a osiřelá mláďata, zajištění záchranných přenosů živočichů z oblastí, kde je určité nebezpečí, podíl na environmentálním vzdělání, výchově a osvětě. Dohromady

---

²⁰ ČERNÝ Martin, WALDHAUSER Martin. *Vážky České republiky – Příručka pro určování našich druhů a jejich larev*. I. vyd. ČSOP Vlašim, 2014.

²¹ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 3-9.

v 8 obcích s rozšířenou působností podobná záchranná stanice existuje a je také součástí Národní sítě stanic. Mezi těchto 8 obcí patří:

Říčany, Benešov, Kutná Hora, Čáslav, Vlašim, Pacov, Humpolec a Pelhřimov. Kromě těchto stanic existuje ještě dalších 11 míst pro rychlé ošetření zraněných zvířat a krátkodobý azyl. Paní MVDr. Martina Vondráčková je ta osoba, která zajišťuje veterinární péči v záchranné stanici ve Vlašimi.

Nejvíce poraněných zvířat je přijato v měsících v květnu, červnu a červenci. Naopak nejméně jich je v zimě, a to v prosinci, lednu a březnu. Zajímavostí je, že polovinu všech zvířat tvoří ptáci. Pokud se jedná o savce, tak nejvíce je ježků, zajíčků a veverek. Mohli jsme být svědky mnoha zranění od různých zlomenin, popálenin, zejména od elektrického proudu, nebo poranění způsobených dopravními prostředky. Jak to bývá, tak i někteří živočichové nemají takové štěstí a musejí být v důsledku svých zranění utraceni. Ti, kteří jsou na tom lépe, pak v důsledku svého zranění setrvávají i nadále v záchranné stanici.

Pokud bychom chtěli i my jako nezávislí občané pomoci těmto handicapovaným zvířatům, tak samozřejmě můžeme a mnozí to ocení. Existuje tzv. adopce zvířat, kdy jako adoptivní rodič dostaneme certifikát a naše adoptované zvíře obdrží jmenovku s naším jménem. Jako zásluhu za adopci obdržíme také vstupenky do paraZOO a různé propagační materiály. Záchranná stanice má i svůj vlastní bankovní účet, na který může kdokoliv poslat finanční částku, která přispěje handicapovaným zvířatům. Přispět může člověk i pomocí tzv. dárcovské sms. Tato dárcovská sms má v podstatě stejný princip jako sms a přispěje se tím na zvířata v ekocentru. Tato sms zpráva stojí 30 Kč a handicapovaným zvířatům přispěje celkem částkou 27 Kč.

I děti ze školy, praktikanti, dobrovolníci a studenti různých vysokých škol pomáhají zaměstnancům stanice s ošetřováním zvířat. Jim všem patří velké dík. Zajímavostí záchranné stanice je, že nejoblíbenější zvíře u návštěvníků je vydra.²²

5.4.3 Environmentální výchova a osvěta dětí, profesních skupin, veřejnosti

Tato činnost zahrnuje nejrůznější ekologické výukové programy pořádané pro školy, soutěže ke Dni Země, pobytové programy v ekocentru nebo pořádání ekologické olympiády studentů středních škol České republiky.

---

²² *Výroční zpráva 2013, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 12-16.*

Tato olympiáda se zaměřuje především na znalosti a na zručnost jednotlivých žáků středních škol. Ti na základě testu a splněných úkolů budou ohodnoceni a 3 nejlepší oceněni. Mezi účastníky nenalezneme pouze žáky z okolních středních škol, ale i ze vzdálenějšího okolí. Již potřetí v řadě vyhrálo tuto olympiádu družstvo děvčat z Gymnázia Zikmunda Wintra v Rakovníku.

K dalším činnostem patří vzdělávání pedagogických pracovníků – pořádání seminářů, kurzů a konferencí pro učitele mateřských, základních, středních škol, pro pedagogy volného času i zájemce z řad rodičů a veřejnosti. Počet programů se každým rokem rozšiřuje a vylepšuje.²³

5.4.4 Ekologická výchova jako pomocník učitele

V roce 2013 byl vytvořen zpravodaj pro školy „EVVOkace.“ Slouží jako příručka a zdroj informací týkající se ekologie a životního prostředí. Do této doby se vydalo již 6 čísel, která jsou přístupná i v elektronické podobě na internetové adrese <http://www.podblanickeekocentrum.cz/cs/776-evvokace-e-zpravodaj>.

Prostřednictvím projektů, kterými jsou síť M.R.K.E.V a středočeská Mrkvička, pomáhají mateřským, základním a středním školám pochopit hlubší význam životního prostředí a pochopit environmentální citění. Koordinátorem těchto projektů je ZO ČSOP Vlašim.

Na základě této spolupráce dochází i k různým setkáváním pedagogů, kteří navštěvují jiné mateřské školy a seznamují se s jejich aktivitami a semináři.²⁴

5.4.5 Mimoškolní celoroční práce s dětmi

Nejvíce je tato práce spjata s ekoklubem Breberky, což je klub pro rodiče s dětmi. Děti jsou poučovány o tématech, která se týkají ochrany životního prostředí, jako je například to, jak třídit odpad. Také se dovídají informace o svátcích a tradicích konaných v naší republice. V letošním roce klub oslaví své 12. narozeniny.

Také sdružení, které se nazývá oddíl Mladých ochránců přírody Včelojedi, má důležité úkoly. Nejvýznamnější činností je pořádání dětského letního tábora, který se koná každý rok na stejném místě, a to v Ostrově u Nemíže. Mezi další činnosti oddílu patří prohlubování znalostí o přírodě, sběr potravy pro zvířata, úklid odpadků, sázení

---

²³ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 18-20.

²⁴ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 20-21.

stromků nebo pořádání příměstského tábora v paraZOO, kde si děti zkouší péči o poraněné živočichy a jejich následné vypuštění zpátky do přírody.²⁵

5.4.6 Osvěta veřejnosti a akce pro veřejnost

Veřejnost může navštěvovat a účastnit se různých akcí pořádaných ČSOP Vlašim. Mezi tyto činnosti zahrnujeme: možnost návštěvy paraZOO, naučné stezky, různé kurzy v přírodě, pořádání ekovečerů, přednášek, tematických dnů, výstav s přírodovědnou nebo environmentální tematikou, uskutečňování vycházek, vzdělávacích programů a osvětových akcí pro veřejnost jako např. Den Země nebo cestovatelský festival.

V budově ekocentra má v přízemí vyhrazenou místnost také tzv. Ekoobchůdek. Jedná se o obchod se smíšeným zbožím. Neprodávají se zde ale jen potraviny. V naprosté většině jde o biopotraviny a ekologické výrobky, ale také literatura nebo regionální výrobky. Obchůdek existuje i v elektronické formě. Publikace a školní pomůcky patří k nejvíce nakupovaným předmětům tohoto obchůdku.²⁶

Co se týká akcí pro veřejnost, tak významnou akcí jsou Vánoce v paraZOO. V tento den (24. 12.) mají možnost občané navštívit ekocentrum a přinést handicapovaným zvířatům dárky. Pro děti jsou samozřejmě připraveny různé hry, úkoly, kvízy a další činnosti.²⁷

5.4.7 Ekoporadna

Ekoporadna má svou kancelář, která se nachází v blízkosti vchodu do ekocentra. Vlastní také emailovou adresu ekoporadna@csop.cz. Hlavním úkolem ekoporadny je posilování odpovědnosti občanů, úřadů a firem vůči životnímu prostředí, poskytování informací z různých oblastí životního prostředí školám, občanům nebo i institucím, jako je městský úřad.

Bývá přínosem také pro studenty středních a vysokých škol při zpracování různých referátů, absolventských a bakalářských prací nebo různých projektů. Všechny články a materiály, které ekoporadna vydává, jsou samozřejmě k dispozici na webových stránkách ČSOP Vlašim.²⁸

---

²⁵ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 21-23.

²⁶ *Výroční zpráva 2012*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 20-30.

²⁷ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 23.

²⁸ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2012, str. 30.

5.4.8 Publikační činnost

Publikační činnost vlašimského ekocentra spolu s dalšími organizacemi je velmi rozsáhlá. Vydávání knih, periodik, časopisů a deníků patří k úkolům této organizace. Snaží se o to, aby se vědělo o činnostech této organizace, a to nejen při návštěvě samotného ekocentra.

Časopis Pod Blaníkem je periodikum, které vydává ČSOP Vlašim spolu s Muzeem Podblanicka. Spolupracují na vydávání také se Správou Chráněné krajinné oblasti Blaník. První číslo spatřilo světlo světa již v roce 1921. Jedná se o čtvrtletník, v němž jsou obsaženy informace o životním prostředí, krajinně okolo Blaníka anebo o pověstech a bájích na Podblanicku.

Například Praktická ochrana přírody ve výuce na školách od autora Romana Andrese je samostatná publikace vydávaná pod záštitou ochránců přírody.²⁹

K propagačním materiálům, které se snaží přiblížit kraj Blanických rytířů, patří geoturistické mapy Kraj blanických rytířů, v daném případě je mapa vždy zaměřena na určitou památku nebo činnost v blízkém okolí. Nesmíme také zapomenout na Rytířské noviny, které jsou považovány za turistický občasník. Je opravdu hodně brožur, letáků a plakátů, které vydává tato organizace.³⁰

5.4.9 ČSOP Vlašim a webové stránky

Webový portál www.csopvlasim.cz je velice přehledný server o tom, kde nalezneme širokou škálu informací o ochraně přírody a životním prostředí. Tyto stránky jsou opravdu důkladně propracované a nabízí veškeré údaje o historii, struktuře, událostech a dění nejen v této organizaci, ale také v okolí. Český svaz ochránců přírody provozuje ale také mnoho dalších webových stránek. Webová adresa www.parazoo.cz se zajímá o zraněná zvířata, dále ČSOP provozuje webovou stránku záchrané stanice www.pomoczviratum.cz, stránku zabývající se environmentální výchovou www.podblanickeekocentrum.cz, web, který se zabývá uspořádáním trhů ve Vlašimi www.podblanicketrhy.cz a internetovou stránku, která se věnuje kraji Blanických rytířů www.blanicti-rytiri.cz. Sociální síť Facebook slouží také jako nástroj k propagaci aktivit

---

²⁹ ANDRES, Roman. *Praktická ochrana přírody ve výuce na školách: metodická příručka*. I. vyd. Vlašim: ZO ČSOP Vlašim, 2013.

³⁰ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 31-33.

a materiálů. Stránka na sociální síti byla spouštěna v únoru 2013 a počet jejich návštěvníků neustále stoupá.³¹

Český svaz ochránců přírody má také své oficiální logo, které představuje létajícího ptáčka zbarveného do zelené barvy.

Obrázek č. 1: Logo Českého svazu ochránců přírody³²

---

³¹ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 34-36.

³² Logo. *Český svaz ochránců přírody Vlašim* [online]. Vlašim. [cit. 29.3.2015]. Dostupné z: <http://www.vodni-dum.cz/cs/cesky-svaz-ochrancu-prirody-vlasim>

6 Aktivity ekocentra

Jak jsem již zmínila, Podblanické Ekocentrum ČSOP Vlašim se podílí na různých společenských akcích bez kterých se region už téměř neobejde. Spousta těchto akcí má již letitou tradici. Pořádá se mnoho soutěží pro děti a jejich rodiče, ale také se konají různé jarmarky. K těmto aktivitám patří také udělování některých ocenění. Ekocentrum se zejména podílí na regionálních aktivitách, ale i na těch celostátních. Celostátní aktivity zahrnují například různá setkávání učitelů, zástupců obcí a škol, které obvykle trvá několik dní. Také oddíly Mladých ochránců přírody organizují různé soutěže na celostátní úrovni.

Nejprve bych ráda zmínila zajímavé publikace, knihy a brožury, které pod záštitou ČSOP Vlašim vznikají anebo na kterých se ekocentrum alespoň podílí. Jednotlivé publikace se dělí do kategorií. Tyto kategorie se nazývají Ochrana přírody, Ekopedagogické nebo Přírodovědné. Do kategorie ochrana přírody zařazujeme různé metodiky, které ČSOP vydává. Mezi ty významné patří: Čmeláci, Ježci, Ochrana netopýrů nebo Ochrana velkých šelem v ČR.³³

6.1 Regionální publikace

V regionu Podblanicko vychází mnoho periodik, časopisů a novin, které s daným regionem nějak souvisí. Na některých se podílí samotné Podblanické ekocentrum. Mezi regionální publikace zařazujeme dle obsahu:

- Čtvrtletník Pod Bláníkem
- Edice Příroda Podblanicka
- Edice Pod Bláníkem.

Sama jsem vybrala několik důležitých z dané kategorie a zaměřila se na to, čím se zabývají a jaký mají význam pro kulturní rozvoj regionu.³⁴ Každý rok vychází výroční zpráva ČSOP Vlašim, které zpřehledňují informace o tom, co se v předešlém roce událo. Zaměřují se na jednotlivé oblasti, které se týkají ekocentra. Informují nás o tom, v čem ekocentrum v předešlém roce uspělo, dále pak o pořádaných akcích pro děti

---

³³ Publikace. *ČSOP Vlašim - Publikace* [online]. Vlašim. [cit. 25.2.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/eshop/publikace-ochrana-prirody-c-47_51.html?page=1&sort=20a

³⁴ Eshop. *ČSOP Vlašim – Eshop* [online]. Vlašim. [cit. 11.3.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/eshop/publikace-regionalni-c-47_53.html

a veřejnost až po vydané publikace. Vše je vytištěno v silnějším časopise, který čítá asi 50 stran.

1. Časopis Pod Blaníkem

Jak jsem již uvedla, jedná se o čtvrtletník, které vydává ČSOP Vlašim spolu s Muzeem Podblanicka. Časopis vydává redakční rada, která má 12 členů a schází se jednou za čtvrtletí. Mezi 12 členů rady patří: Ing. Pavel Pešout (šéfredaktor), Jiří Pavelka (redaktor), Mgr. Radovan Cáder, prof. RNDr. Lubomír Hanel, CSc., Mgr. Václav Kovařík, PhDr. Jindřich Nusek, Slávka Rýdlová, PhDr. Ivana Preislerová, Milan Štědra, PhDr. Libuše Váňová, Ing. Jana Zmeškalová a Mgr. Jan Urban.

Paní Dagmar Tlustošová má na starosti předplatné a veškeré administrativní věci týkající se daného periodika. Časopis se prodává celkem na 15 místech. Jedná se o města Vlašim, Benešov a Sázavu a dále se časopis prodává například v Kondraci, Kamberku, Louňovicích pod Blaníkem, Načeradci a nebo ve Zvěstově.

Za rok vyjdou celkem 4 čísla, která jsou velmi informačně obsáhlá. Jednotlivá čísla se týkají života na Podblanicku, péče o životní prostředí, ale také informují o událostech, které se v daném regionu chystají nebo konají. V periodiku samozřejmě nechybí ilustrace a fotografie. Časopis není barevný a je vydáván ve formátu B5. Počet stran se pohybuje od 17 zhruba do 33 stran. Příloha, která je na konci, má obvykle 12 až 20 stran. Časopis není velký a občané si ho mohou koupit za přijatelnou cenu 20 Kč.³⁵

Součástí tohoto časopisu bývá i příloha. Některé přílohy jsou součástí časopisu, ale každý rok vzniká jedna příloha samostatně. Například v roce roce 2001 vznikla samostatná příloha s názvem *Krajinou kolem Blaníka*, která se zabývá Chráněnou krajinou oblastí Blaník. Jednotlivé kapitoly se zaměřují na obce, které se v blízkosti nacházejí, a zajímavosti, které skrývají. Někde je to kaplička uprostřed obce, jinde osamělý remíz nebo tradiční historické stavení. Na konci přílohy je doporučení, jak se chovat k přírodě CHKO Blaník a jak ji chránit.³⁶

Časopisy Pod Blaníkem jsou u lidí v regionu velmi oblíbené. Nejen, že nejsou tak obsáhlé a nemají tolik stran, ale každý si tam vybere téma, které ho zajímá a dozví se i nějaké nové informace. Ano, jsou to většinou témata týkající se přírody a ochrany

---

³⁵ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 30-31.

³⁶ RACKOVÁ, Lubomíra. *Krajinou kolem Blaníka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody a Muzeum okresu Benešov a Správa CHKO Blaník, 2001.

životního prostředí, ale už tím, že si časopis někdo koupí, přispívá k tomu, že se zajímá o region Podblanicko a jeho kulturu.

2. Edice Přírodou Podblanicka

K této regionální přírodovědné edici zařazujeme již 6 publikací a jeden CD-ROM, které ČSOP Vlašim vydala. Publikace nesou názvy:

- Motýli Podblanicka³⁷
- Vážky Podblanicka³⁸
- 100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku³⁹
- Konopištský park⁴⁰
- Zámecké parky a památné stromy Podblanicka⁴¹
- Ptáci Podblanicka.⁴²

Jediné zatím vydané CD nese název Ptáci Podblanicka.⁴³

100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku

Jednou ze samostatných publikací, kterou ČSOP Vlašim spolu s Muzeem okresu Benešov vydalo a jenž patří do kategorie edice Podblanicka, je kniha 100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku. Kniha je rozdělena na několik velkých kapitol o jednotlivých obdobích naší historie. Každá kapitola zpočátku popisuje ochranu přírody v celé České republice a dále na území pod horou Blaník. V knize je popisováno zakládání nejrůznějších spolků a jejich aktivity, ale také informace týkající se ochrany životního prostředí na území Podblanicka. Mezi to zařazujeme například ochranu vzácných stromů, historických památek, obnovu parků nebo to, jak se lidé starají o přírodu vlastními silami. Ale hlavním cílem této publikace je zaznamenat to, jak se v posledních 100 letech vyvíjela oblast Podblanicka.

³⁷ ZÁRUBA, Petr. *Motýli Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody, základní organizace Vlašim: Muzeum okresu Benešov, 1998.

³⁸ HANEL, Lubomír. *Vážky Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody, základní organizace Vlašim: Muzeum okresu Benešov, 2000.

³⁹ KOVAŘÍK, Václav a PEŠOUT, Pavel. *100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim, Muzeum okresu Benešov, 2000.

⁴⁰ KOVAŘÍK, Václav. *Konopištský park*. I. vyd. Vlašim: ČSOP a Muzeum Podblanicka, 2009.

⁴¹ KOVAŘÍK, Václav; PEŠOUT, Pavel a ZELENÝ, Václav. *Zámecké parky a památné stromy Podblanicka*. I. vyd. Český svaz ochránců přírody Vlašim, 1996.

⁴² VAŠÁK, Pavel a kol. *Ptáci Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody: Muzeum Podblanicka, 2006.

⁴³ ČSOP Vlašim – Eshop [online]. Vlašim. [cit. 8.3.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/eshop/regionalni-edice-priroda-podblanicka-c-47_53_54.html

Kniha je samozřejmě obohacena fotografiemi významných osobností, kteří žijí v daném regionu, chráněných dřevin, památek, vesnic, ale také činností, na kterých se zaměstnanci ČSOP Vlašim podíleli. Součástí jsou tabulky a odkazy na publikace, které jsou významné pro danou oblast.

Kniha vyšla v této edici jako zatím poslední v roce 2000, při příležitosti 10 let působení ČSOP Vlašim a k 20letému výročí CHKO Blaník.⁴⁴ Zaměstnanci ekocentra ji řadí mezi nejvýznamnější a nejlépe zpracovanou knihou, která se týká ochrany přírody v regionu Podblanicko.

Vážky Podblanicka

Kniha *Vážky Podblanicka* je třetí publikací regionální přírodovědné edice „Přírodou Podblanicka“. První publikace vydaná v roce 1996 se jmenuje „Zámecké parky a památné stromy Podblanicka“. *Vážky Podblanicka* představují jakýsi průzkum autora týkající se vážek. Na rozdíl od předchozích knížek se tato nevěnuje vyloženě jen vážkám, ale také prostředí, v jakém žijí. Kniha je obohacena tabulkami, obrázky samotného hmyzu a fotkami, kde se vážky vyskytují. O dva roky později vznikla publikace „Motýli Podblanicka“. Tato kniha, jak název napovídá, se zaměřuje na vybrané druhy motýlů, kteří žijí v krajině pod Blaníkem.⁴⁵

3. Edice Pod Blaníkem

Všechny knihy vydané v edici Pod Blaníkem souvisí nějak s kulturou a rozvojem oblasti Podblanicko. Publikací je celkem 11, mezi které zařazujeme jak samostatné přílohy časopisu Pod Blaníkem, tak i samostatné publikace. Jedná se o:

- Blanické literární zajímavosti (Blaník v umění I.)⁴⁶
- Blaničtí rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř⁴⁷
- Blaník ve 20. století⁴⁸
- Kronika drahňovská⁴⁹

---

⁴⁴ KOVAŘÍK, Václav a PEŠOUT, Pavel. *100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim, Muzeum okresu Benešov, 2000.

⁴⁵ HANEL, Lubomír. *Vážky Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody, základní organizace Vlašim: Muzeum okresu Benešov, 2000.

⁴⁶ BÍLEK, Radko. *Blanické literární zajímavosti*. I. vyd. Český svaz ochránců přírody, Muzeum okresu Benešov, 2002.

⁴⁷ TLUSTOŠOVÁ, Dagmar; PEŠOUT, Pavel a URBAN, Jan: *Blaničtí rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim: Muzeum Podblanicka, 14. samostatná příloha, 2009.

⁴⁸ BÍLEK, Radko. *Blaník ve 20. století*. I. vyd. Vlašim: Podblanické ekocentrum ČSOP a Muzeum okresu Benešov, 1998.

- Poutní místa Podblanicka⁵⁰
- Z Vlašimi před 100 lety⁵¹
- Blaník a sv. Václav v sochařství (Blaník v umění III.)⁵²
- Historie hornictví na Podblanicku⁵³
- O Blaníku a jeho rytířích v beletrii (Blaník v umění II.)⁵⁴
- Z ikonografie středního Posázaví⁵⁵
- Ze staré Vlašimě.⁵⁶

Do této edice zařazujeme zejména publikace týkající se především hory Blaník a vše, co s ní souvisí.

4. Zpravodaje

Středočeské Mrkvičky a Středočeská M.R.K.E.V. jsou zpravodajské tiskoviny, které informují veřejnost o tom, jaké vzdělávací akce se uskuteční, a také poskytují informace o literatuře. Vychází se ze setkání, která se uskutečňují několikrát ročně. Obě periodiky mají formát A4 a maximální počet stran je šest.⁵⁷

5. Letáky

Každý rok vydává Českých svaz ochránců přírody Vlašim mnoho a mnoho letáků upozorňující na akce pro veřejnost, které se budou v blízké době konat. Do ruky se mi dostalo několik těchto letáků. První z nich má název Včelí svět. Leták upozorňuje na výstavu včelařské expozice, která se nachází ve vesnici Hulice. Ta se nachází asi 15 km od města Vlašim a asi 5 km od dálnice D1 vedoucí z Prahy do Brna. Tato výstava se zabývá vším, co se týká včel. Informuje o jejich životě, výskytu nebo

---

⁴⁹ HERTL, Jan. *Kronika drahňovská*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2006.

⁵⁰ BÍLEK, Radko. *Poutní místa Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2010.

⁵¹ DOČKALOVÁ, Jana. *Z Vlašimi před 100 lety: 100 let Spolku pro okrašlování a ochranu domoviny ve Vlašimi*. I. vyd. Vlašim: ČSOP, ZO Vlašim, 1999.

⁵² BÍLEK, Radko. *Blaník a sv. Václav v sochařství*. I. vyd. Vlašim: ZO ČSOP Vlašim, 2005.

⁵³ ZEMEK, Václav. *Historie hornictví na Podblanicku*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody a Muzeum Podblanicka, 2012.

⁵⁴ BÍLEK, Radko. *O Blaníku a jeho rytířích v beletrii*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody, 2004.

⁵⁵ HEŘMAN, Jan. *Z ikonografie středního Posázaví*. I. vyd. Český svaz ochránců přírody Vlašim, ZO a Muzeum Podblanicka, 2009.

⁵⁶ DUŠEK, Richard. *Ze staré Vlašimě*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2008.

⁵⁷ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 20-21.

jejich produktech. Expozice sídlí v budově bývalé školy a je zacílena především na žáky 2. stupně základních škol a na studenty středních škol.

Další leták má název Farní muzeum Kondrac. Areál fary společně s hospodářským stavením z přelomu 19. a 20. století je důvod k tomu, proč navštívit právě Kondrac. Řemeslná dílna, která se v areálu nachází, umožňuje návštěvníkům vyrobit si některé předměty, jako například svíčky či papír. V blízkosti fary se nachází zahrádka s bylinkami a místo, které slouží pro pastvu hospodářských zvířat, jako jsou kozy a ovce.

Leták pojmenovaný paraZOO mě velmi zaujal, protože na úvodní straně je fotka vydry, která patří k nejoblíbenějším zvířatům ve stanici sídlící ve vlašimském ekocentru. ParaZOO, jak již sám název napovídá, je expozice s poraněnými zvířaty, vyskytujícími se na území České republiky, které jsou přístupné veřejnosti. K vidění je tu například rys, výr, čáp nebo zmíněná vydra. Jsou to zvířata, která utrpěla vážné zranění a jejich vypuštění do volné přírody pro ně není již možné. Tato zvířata jsou odkázána na pomoc druhých. Prohlídku zvířat můžeme uskutečnit sami nebo po předchozí domluvě s odborným výkladem. ParaZOO je součástí Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim a sídlí na stejné adrese.

Zámek a park Vlašim je název letáku, který zaujme na první pohled fotkou vlašimského zámku a Čínského pavilonu na hlavní straně. Leták představuje místa v zámku a parku, které může každý dle libosti navštívit. Jedná se například o zámecké sklepení, vyhlídkovou věž anebo Podblanickou galerii ve Vlašimské bráně.

Posledním letákem, který zmíním, je Naučná stezka Zlatodůl Roudný. Jak již sám název říká, jedná se o stezku bývalého dolu Roudný. Stezka má délku 4,5 km, na které potkáme 15 informačních tabulí. Dozvíme se něco o historii dolu a také o tom, kdy naposledy probíhaly práce na dobývání zlata. Stezka je volně přístupná veřejnosti.

Na všech letácích jsou samozřejmě uvedeny informace o tom, kdy je jakákoliv expozice či výstava otevřena a kdy ji můžeme navštívit, popřípadě také jaké je vstupné. Samozřejmostí je také odkaz na webové stránky a telefonický či emailový kontakt.⁵⁸

6. Brožury

Brožury patří také k propagačním materiálům, které ekocentrum vydává. Mně samotné se nejvíce líbí brožura s názvem Posázaví, která se zabývá touto oblastí. Jde

---

⁵⁸ *Včelí svět, Farní muzeum Kondrac, paraZOO Vlašim, Zámek a park Vlašim, Naučná stezka Zlatodůl Roudný, ČSOP Vlašim, 2014.*

především o její historii, přírodu, kulturu a sport. Je tu zmíněný zámek Konopiště anebo rozhledna Špulka, která je nejnovějším objektem vzniklým v této oblasti. Brožura je barevně zpracovaná a převládají tu fotky jednotlivých míst a zajímavých památek v oblasti Posázaví. Uprostřed je mapa zobrazující graficky tuto oblast.⁵⁹

Tipy na výlety je název pro další brožuru. Sám název říká, že se jedná o místa a památky, které nám tato brožura doporučuje. Kromě zámků a hradů v blízkém okolí zve návštěvníky na různé naučné stezky, do muzeí nebo rozhleden. Barevné zpracování a minimum nejdůležitějších informací svědčí o kvalitním zpracování.⁶⁰

6.2 Ocenění

Každý, kdo bydlí ve městě Vlašim, jistě ví, co je to nosit titul Blanický rytíř. Je to ocenění, které nemá jen tak někdo. Jde o ocenění, které se uděluje každý rok maximálně 3 osobnostem, které se významně podílely nějakým způsobem na ochraně přírody a rozvoji přírodního a kulturního rázu na území Podblanicka v předešlém roce, resp. v celém svém dosavadním životě. Toto ocenění bylo poprvé uděleno v roce 1999. Ocenění udělují neziskové organizace sídlící na území Podblanicka.⁶¹

Mezi tyto organizace nyní zařazujeme:

- Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim (administrátor ceny)
- Občanské sdružení Chlum Čerčany
- Vlastivědný klub P. A. N. Vlasáka Vlašim
- Vlastivědný klub Český Merán
- Vlastivědný klub Votice
- O. p. s. Český Merán
- Sdružení přátel Chotýšan
- Klub mladých Sedlec Prčice
- ČSOP Střítež
- ČSOP Kladruby
- ČSOP Sázava
- ČSOP Benešov

---

⁵⁹ *Posázaví*, Posázaví o.p.s., 2014.

⁶⁰ *Tipy na výlety*, ČSOP Vlašim, 2013.

⁶¹ KOVAŘÍK, Václav a PEŠOUT, Pavel. *100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim, Muzeum okresu Benešov, 2000, str. 156.

- ČSOP Votice
- Vlastivědný klub Šternberk
- Vlastivědný klub Týnec nad Sázavou a okolí
- Podblanické infocentrum
- Podblanický vědeckotechnický klub železniční
- Občanské sdružení Podblanickem
- Posázaví o.p.s
- Posázavský Pacifik
- Vlašimské hudební mláďi
- Vlašimskou astronomickou společností.⁶²

Nominace osob

Ptáte se asi, jakým způsobem lze nominovat osobnosti k získání tohoto titulu? Nominována může být jakákoliv osoba, ale pouze fyzická, nikoliv právnická. Musí se ale nějakým způsobem podílet na přínosu Podblanicka v roce předtím. Ve zvláštních případech může toto ocenění být uděleno in memoriam (což znamená posmrtně).

Nominaci jako takovou může podat v podstatě kdokoliv. Ať je to fyzická osoba, skupina osob, spolek nebo obec. Nominace se podává písemnou formou na trvalou adresu vlašimského ekocentra. Písemná nominace musí obsahovat základní údaje o nominované osobě jako: jméno, příjmení, titul, datum narození, kontaktní adresu, telefon a důvod, proč právě nominujete tuto osobnost. Celá žádost musí obsahovat podpis nominujícího a jeho kontakt. Nominace probíhá celý rok a končí zhruba měsíc před slavnostním udělováním. Samotné udělování je veřejné a uskutečňuje se v obřadním sále vlašimského zámku. O tom, kdo dostane zmiňované ocenění, rozhoduje porota složená z členů již zmíněných neziskových organizací. Rozhoduje vždy pouze jediná osoba za danou organizaci. Zajímavostí je, že volba je sice tajná, ale vícekolová. Osoby, které byly nominovány, ale daný rok titul nezískaly, mohou být oceněny jiný rok a jejich navrzení už není znovu nutné. Každá osoba, která nakonec daný titul obdrží, získá diplom a sochu rytíře. V letech 1999 a 2000 dostali zvolení „rytíři“ ještě

---

⁶² Titul Blanický rytíř. *Tisková zpráva ze dne 22.4. 2011* [online]. Vlašim. [cit. 2.3.2015]. Dostupné z: http://old.mesto-vlasim.cz/stage_1/node/236

vyřezávanou sochu Blanického rytíře. Od roku 2001 už není socha vyřezávaná nýbrž pískovcová.⁶³

Oceňování jsou lidé každý rok vždy na Velký pátek. Tento den je pátek před velikonočními svátky. Jak říká pověst, tak na Velký pátek se otevírá bájná hora Blaník a ten, kdo v ní uvízne, musí zde 1 rok zůstat, než se hora opět otevře.

„Ocenění Blanický rytíř je chráněno ochrannou známkou u Úřadu pro průmyslové vlastnictví.“⁶⁴

Udělování v jednotlivých letech

Rok 1999

V roce 1999, tedy první rok, kdy se začalo toto ocenění udělovat, přesně na Velký pátek dne 2. dubna získaly ocenění Blanický rytíř tyto osoby: Jaroslav Pouzar z Vlašimi, PhDr. Jiří Tywoniak z Benešova a pan Jan Zajíc z Vlašimi. Učitel Jaroslav Pouzar získal tento titul za celoživotní dílo, především za rozvoj kultury v oblasti Podblanicka. Archivář a historik PhDr. Jiří Tywoniak získal v tomto roce titul díky své bohaté publikační činnosti a za celoživotní dílo. Poslední z trojice oceňovaných pan Jan Zajíc se zasloužil o ocenění za svou práci na hvězdárně ve Vlašimi, díky němuž vlastně vznikla.

Rok 2000

V roce, kdy začalo nové milénium, byl titul udělen dne 21. dubna 2000 panu MUDr. Jiřímu Čermákovi z Vrcholových Janovic in memoriam, a to za celoživotní dílo a za snahu o ochranu památek. Dále pak panu Václavu Stejskalovi z Týnce nad Sázavou opět za celoživotní dílo, za vydané publikace a obzvlášť za snahu vybudovat muzeum ve městě Týnec nad Sázavou. Posledním, komu byl titul v daném roce udělen, je pan Jan Svoboda z Vlašimi, a to za celoživotní dílo, ochranu regionálních památek a za svou publikační činnost.⁶⁵

---

⁶³ TLUSTOŠOVÁ, Dagmar; PEŠOUT, Pavel a URBAN, Jan: *Blaniční rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim: Muzeum Podblanicka, 14. samostatná příloha, 2009, str. 5-6.

⁶⁴ TLUSTOŠOVÁ, Dagmar; PEŠOUT, Pavel a URBAN, Jan: *Blaniční rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim: Muzeum Podblanicka, 14. samostatná příloha, 2009, str. 6.

⁶⁵ TLUSTOŠOVÁ, Dagmar; PEŠOUT, Pavel a URBAN, Jan: *Blaniční rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim: Muzeum Podblanicka, 14. samostatná příloha, 2009, str. 13-31.

Rok 2001

O rok později, tedy v roce 2001, byla titulem oceněna paní Eva Dočkalová z Českého Krumlova, a to za celoživotní dílo, konkrétně za své názory a postoje v těžkých dobách a za ochranu přírody regionu Podblanicka. Pan Mgr. Ladislav Kotek z Neveklova získal titul za významnou práci pro školu v jeho rodné vesnici a pan Mgr. Václav Kovařík byl oceněn za celoživotní práci v regionu Podblanicka.⁶⁶

Rok 2002

Rok 2002 nám přinesl další tři jména Blanických rytířů. Jedná se o pana profesora PhDr. Josefa Petráně, CSc., z Ouběnic, který titul obdržel díky své celoživotní publikační činnosti. Panu Miroslavu Berkovi z Týnce nad Sázavou byl titul udělen in memoriam, obzvláště díky propagaci Dolního Posázaví. Posledním, komu byl titul udělen, byl pan František Mika ze Sedlce-Prčice a to díky práci, která se týkala organizace Český Merán.⁶⁷

Rok 2003

V roce 2003 získala ocenění paní Jarmila Zábranská z Vlašimi díky své celoživotní práci s mládeží. Druhým oceněným byl pan Antonín Holubovský z Votic, jenž se o titul zasloužil díky svému celoživotnímu dílu. Posledním oceněným byl pan Ing. Jiří Kofroň z Ostravy a Jetřichovic, který přispěl k zachování dědictví části regionu Podblanicka.⁶⁸

Rok 2004

Píše se rok 2004 a na Velký pátek je tu opět společenská akce a udělování titulu Blanický rytíř. Tento rok ocenění získali za svá celoživotní díla 3 pánové. Prvním byl pan František Svatoň z Čestína. Dalším „rytířem“ se stal pan Antonín Toula z Křivsoudova a třetím byl pan Rudolf Vaňkát z města Vlašim, který ocenění získal in memoriam.⁶⁹

---

⁶⁶ *Výroční zpráva 2001*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2001, str. 57.

⁶⁷ *Výroční zpráva 2002*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2002, str. 47.

⁶⁸ *Výroční zpráva 2003*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2003, str. 46-47.

⁶⁹ *Výroční zpráva 2004*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2004, str. 44.

Rok 2005

Rok 2005 přinesl titul Blanický rytíř panu Ing. Karlu Bártovi z Křížova, který titul získal zejména díky práci a samotnému budování Muzea Podblanicka. Druhým oceněným byl pan Ing. Mojmír Chromý z Benešova, jenž titul získal in memoriam, a to za přínos k rozvoji regionální kultury Podblanicka. Posledním, kdo tento rok získal rytíře, byl pan Alexej Salzman z Mladé Vožice. Ten se podílel na osvětové činnosti regionu Podblanicka.⁷⁰

Rok 2006

V dalším roce, tedy roku 2006, získala titul paní Jaroslava Hocková z Benešova za zachování kulturního dědictví regionu Podblanicka. Dalším oceněným byl pan Josef Tomaides z města Trhový Štěpánov, který věnoval úsilí regionu Podblanicko. Posledním rytířem se stal pan doc. RNDr. Václav Zelený CSc. z Prahy a Pařezí.

Rok 2007

Titulem Blanický rytíř se v roce 2007 mohli pochlubit pouze pánové. Prvním byl rodák ze Slovenska pan Jozef Cáder z Louňovic pod Blaníkem, jenž ocenění získal zejména díky péči o dědictví Podblanicka. Druhým titulovaným byl pan profesor PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc., dr. h. c. mult., který si titul převzal díky své celoživotní práci a dokumentaci regionu Podblanicko. Třetím oceněným byl pan Pavel Pavlovský z Votic. Titul mu byl předán především díky jeho celoživotnímu dílu.

Rok 2008

V roce 2008 se titul předával již po deváté. Oceněnými se tento rok staly tyto osobnosti. Prof. RNDr. Zdeněk Brandl, CSc. z Českých Budějovic si titul zasloužil za své celoživotní dílo. Pan František Müller z Vlašimi si titul odnesl také za celoživotní dílo a pan MVDr. Josef Zemánek z Benešova rovněž za celoživotní dílo.⁷¹

---

⁷⁰ TLUSTOŠOVÁ, Dagmar; PEŠOUT, Pavel a URBAN, Jan: *Blaničtí rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim: Muzeum Podblanicka, 14. samostatná příloha, 2009, str. 7-28.

⁷¹ TLUSTOŠOVÁ, Dagmar; PEŠOUT, Pavel a URBAN, Jan: *Blaničtí rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim: Muzeum Podblanicka, 14. samostatná příloha, 2009, str. 10-40.

Rok 2009

Roku 2009, tedy po jedenácté, bylo ocenění uděleno paní Barboře Čmelíkové z Bukovan za dokončené dílo. Druhým oceněným byl pan Jiří Hostek za celoživotní dílo. A za celoživotní dílo in memoriam byl oceněn pan PhDr. Pavel Radoměřský, CSc., z Prahy.⁷²

Rok 2010

Dne 2. dubna 2010 byl titul Blanický rytíř udělen 2 ženám a 1 muži. Jediným titulovaným mužem byl pan Jiří Šlehuber z Dolních Kralovic a Libže. Titul získal díky svému celoživotnímu dílu. První oceněnou ženou tohoto roku byla paní Hana Šedivá z Benešova, která titul získala rovněž za své celoživotní dílo. Titul in memoriam si převzala její dcera Petra. Druhou ženou, která získala jmenovaný titul, se stala paní PhDr. Eva Procházková z Benešova, a to též za celoživotní dílo.⁷³

Rok 2011

V roce 2011, konkrétně dne 22. dubna, byl titul Blanický rytíř udělen již 13. rokem. Celkem bylo nominováno 38 osob a porota, která se skládala z členů nevládních organizací, nakonec určila tyto osoby. Oceněným se stal pan Radko Bílek z Vlašimi, a to díky své bohaté činnosti v oblasti rozvoje regionu. Dalším rytířem se stal pan Antonín Podzimek ze Sedlce-Prčice, který se rovněž podílel dlouhou dobu na rozvoji regionu Podblanicka. Posledním oceněným byl pan Milan Štědra ze Sázavy, oceněný za celoživotní snahu o rozvoj města Sázavy.⁷⁴

Rok 2012

Dne 6. dubna roku 2012 byl již po čtrnácté udělen titul Blanický rytíř. Ocenění získala paní Mgr. Věra Dudíková z Benešova za významnou činnost, dále pan Karel Kočí z městyse Divišov za své celoživotní dílo a třetí titulovanou se stala paní Vlasta Kořínková z Miličína, která cenu získala rovněž za celoživotní dílo.⁷⁵

---

⁷² *Výroční zpráva 2009* [online]. Vlašim. [cit. 9.3.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/userfiles/files/soubory/VZ_2009.pdf

⁷³ *Pod Blaníkem*, Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, Ročník XIV, 2010, str. 2-5.

⁷⁴ Titul Blanický rytíř. *Tisková zpráva ze dne 22.4. 2011* [online]. Vlašim. [cit. 2.3.2015]. Dostupné z: http://old.mesto-vlasim.cz/stage_1/node/236

⁷⁵ *Výroční zpráva 2012*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2012, str. 36.

Rok 2013

Na konci března roku 2013 opět ožila obřadní síň ve vlašimském zámku a udělovalo se ocenění Blanický rytíř. Tento rok ocenění dostala paní Milada Justová z Votic za dlouholetou aktivitu ve Vlastivědném klubu. Druhým obdarovaným byl pan Stanislav Příhoda z Vlašimi, který svůj život zasvětil výtvarnému umění a byl na počátku vzniku Podblanické galerie, kterou do dneška vede. Posledním oceněným se stal pan Erich Renner z Benešova, a to díky své činnosti v oblasti rozvoje regionální vlastivědy.⁷⁶

Rok 2014

V loňském roce bylo ocenění uděleno již po šestnácté a nominováno bylo celkem 23 osob a titul získaly 3 fyzické osoby. První se stala paní Eva Houdková z města Vlašim, a to díky jejímu celoživotnímu dílu a působení ve školství. Druhým oceněným je pan František Kavka z Benešova, který ocenění získal na základě ochrany kultury v regionu Podblanicko. Poslední, kdo získal titul v loňském roce, byla paní Mgr. Vlasta Kubalová z Čechtice, a to za velký rozvoj jejího rodného městyse a Růžkových Lhotic.⁷⁷

Rok 2015

V letošním roce se předávání diplomů a titulů uskutečnilo v pátek 3. dubna. Sošku rytíře a titul Blanický rytíř získala jediná žena, a to paní Jana Famfulíková z Divišova. Byla oceněna za dlouholetou práci v knihovnictví. Rovněž za vedení obce Divišov, kde v minulých letech působila jako starostka. Druhým oceněným se stal pan Josef Moudrý z Vlašimi, který je autorem několika knih týkajících se historie. Je to také bývalý kronikář města Vlašim. Posledním titulovaným se stal pan Jaromír Vlček z Trhového Štěpánova, a to díky činnosti v oblasti kronikářství a kulturního rozvoje.⁷⁸

---

⁷⁶ *Pod Blaníkem*, Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, Ročník XVII, 2013, str. 2-4.

⁷⁷ *Blanický rytíř vyhlášen* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z: <http://www.e-vsudybyl.cz/aktualne/blanicky-rytir-vyhlasen/>

⁷⁸ *Benešovsko*. MAFRA, a. s., č. 14, Ročník IV., str. 2.

6.3 Podblanické farmářské trhy

Ve městě Vlašim jsou velmi oblíbené a hojně navštěvované farmářské trhy. Tyto trhy vznikly na základě spolupráce ČSOP Vlašim a města Vlašimi. Mezi hlavní cíle pořádání těchto trhů patří:

- Podpora pěstitelů, zpracovatelů a chovatelů v zemědělství a také lidí, kteří se podílejí na výrobě potravin
- Nabídka ve formě čerstvých a kvalitních výrobků a produktů, zejména těch českých a regionálních, občanům
- Snaha vytvořit určitou společenskou skupinu lidí, které spojuje prodej zemědělských produktů a předvést ho široké veřejnosti
- Zapojit město Vlašim do konání těchto aktivit⁷⁹

První farmářský trh se uskutečnil v roce 2011. Konal se v obci Ostrov nedaleko města Vlašimi, a to díky spolupráci města Vlašim a Farmy Blaník. Spolu s farmářským trhem se konal také zvířecí trh. Výrobky zde prodávali zemědělci, řemeslníci a další občané z celého regionu Podblanicko. Protože se trh konal na podzim, nechybělo mezi nabízenými výrobky čerstvé ovoce, zelenina, ale také domácí uzeniny, sýry a nejrůznější ručně dělané výrobky. Součástí této akce byla také Podblanická pejskiáda, která měla několik soutěží.⁸⁰ Tento rok byl sice první, kdy byl farmářský trh pořádán, ale pravidelné farmářské trhy začaly až o rok později v roce 2012.

Pořadatelé v roce 2012 již věděli, co organizace trhů obnáší, nicméně trh byl trochu jiný než roky následující. Trhy se konaly každý měsíc, a to od dubna do října. Celkem se tedy uskutečnilo 9 trhů, z nichž 8 jich bylo ve Vlašimi a 1 v obci nedaleko Vlašimi, a to v Ostrově. Aby o konání trhů věděla široká veřejnost, tak kromě letáků, plakátů, vytvořených událostí na sociálních sítích byly nápomocny i média jako rádio Blaník či rádio Sázava. Pokud byly trhy ve Vlašimi, konaly se vždy v pátek, a to na Žižkově náměstí. V tomto roce se trhy konaly ve Vlašimi ve dnech:

- 27. dubna
- 22. června

---

⁷⁹ Podblanické farmářské trhy. *Podblanické trhy – O trhu* [online]. Vlašim. [cit. 4.3.2015]. Dostupné z: <http://www.podblanicketrhy.cz/cs/281-o-trhu>

⁸⁰ *Výroční zpráva 2011* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/userfiles/files/soubory/VZ_2011_pro%20web.pdf

- 20. července
- 24. srpna
- 21. září
- 26. října.

Květnový trh, který byl pořádán 26. května, se konal na Farmě Blaník v obci Ostrov u Vlašimi. Opět se konala Podblanická pejskiáda s mnoha soutěžemi. Organizátorům pomáhala Základní kynologická organizace Divišov a Conicross Drachkov.⁸¹

V roce 2013 měly trhy za sebou již 2 roky existence. Tenkrát byly pořádány 1x měsíčně, a to od května do října opět na Žižkově náměstí ve Vlašimi. Asi 10 až 20 bylo prodejců, kteří vyrazili se svými stánky.⁸²

V loňském roce se trhy konaly už pouze 4x ročně, a to vždy v sobotu. První byl v květnu a poslední v říjnu. Většinou je akce organizována někdy v polovině daného měsíce. Vždy záleží na tom, v jakém měsíci se bude trh konat, a podle toho se bude orientovat nabízené zboží. Na jaře budou k prodávánému zboží patřit určitě semena a sazenice nejrůznější zeleniny, kdežto na podzim to bude čerstvě natrhané ovoce, zelenina, produkty z vína anebo domácí marmelády. Nesmí samozřejmě chybět ani ručně vyráběné řemeslnické výrobky.

Ke každému trhu neodbytně patří také různé ochutnávky, domácí koláčky, uzeniny a vaření čerstvého čaje a kávy. Je toho opravdu mnoho na prodej a každý si dle libosti a chuti jistě dokáže vybrat.

Jako místo k pořádání trhů sloužilo opět Žižkovo náměstí ve výše zmiňovaném městě Vlašim. V minulém roce se trhy konaly vždy od 8 do 12 hodin a to v těchto dnech:

- 17. května
- 14. června
- 13. září
- 11. října.⁸³

⁸¹ *Výroční zpráva 2012*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2012, str. 38.

⁸² *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 40.

⁸³ Podblanické farmářské trhy. *Podblanické trhy – Aktuální trh* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z: <http://www.podblanicketrhy.cz/cs/aktualni-trh>

Pokud bychom se chtěli stát farmářem nebo řemeslníkem nebo kýmkoli, kdo bude prodávat své výrobky na farmářském trhu, musíme splňovat určitá pravidla a povinnosti. Prodejci se musí zkontaktovat s manažerkou trhu a řádně se přihlásit. Veškeré informace pro prodejce jsou dostupné na webové stránce www.podblanicketrhy.cz u odkazu Pro prodejce.⁸⁴

Hlavní aktérkou, která má na starosti pořádání samotných trhů, je Ing. Jana Dufalová, která pracuje v Podblanickém ekocentru ČSOP Vlašim. Všechny důležité informace týkající se pořádání a uskutečňování těchto trhů nalezneme na již zmiňované internetové adrese.⁸⁵

---

⁸⁴ Podblanické farmářské trhy. *Podblanické trhy – Pro prodejce* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z: <http://www.podblanicketrhy.cz/cs/282-pro-prodejce>

⁸⁵ Podblanické farmářské trhy. *Podblanické trhy – Aktuální trh* [online]. Vlašim. [cit. 4.3.2015]. Dostupné z: <http://www.podblanicketrhy.cz/cs/aktualni-trh>

7 Ekocentrum jako instituce

7.1 Regionální

V regionu Podblanicko je Podblanické ekocentrum, dá se říci, jediná významná organizace, která se zabývá ochranou přírody a životního prostředí. Je to dokonce krajské ekocentrum Středočeského kraje.⁸⁶ Jde o neziskovou organizaci, která si vytváří sama programy a uskutečňuje veškeré aktivity a činnosti. Určitým způsobem má vliv na tento region. Zaměstnává občany, kteří nevykonávají práci týkající se dané organizace jen kvůli peněžnímu výdělku, ale především proto, aby nějakým způsobem pomohli ekologickému potencionálu daného regionu. Z uskutečněných rozhovorů vím, že zaměstnanci ekocentra mají práci rádi a baví je. Každý se o práci v ekocentru dověděl jiným způsobem, což znamená, že většina lidí o této organizaci ví a zná jí.⁸⁷

Většina akcí, programů a činností, které organizace provádí, je uskutečňována v daném regionu. Mnoho občanů se daných akcí účastní především se svými dětmi. Důležitá je vazba na Muzeum Podblanicka, které má sídlo v budově vlašimského zámku. Nejen, že se podílí s ekocentrem na vydávání publikací, ale také uskutečňuje nejrůznější výstavy a expozice. Muzeum není ale samotné, má ještě dvě další pobočky. Jednu se sídlem na Malém náměstí v Benešově a druhou na zámku v Růžkových Lhoticích.

Muzeum ale nepředstavuje pouze místnost, kde se vystavují nějaké expozice. Je to také organizace, která vydává některé publikace. Sborník vlastivědných prací z Podblanicka je časopis, který obsahuje odborné články a práce, které se zabývají přírodou a společností v regionu Podblanicko v odlišném smyslu. Jednotlivé práce a články se zabývají určitou problematikou do detailů.⁸⁸

K vlašimského ekocentru také patří Podblanická galerie sídlící ve vlašimské bráně přímo naproti budově samotného Českého svazu ochránců přírody. Galerie je ale otevřena jen při zvláštních příležitostech jako například dne 1. května. Vedoucí galerie je již zmíněný pan Mgr. Stanislav Příhoda, který je také držitelem titulu Blanický rytíř.

---

⁸⁶ Ekopradna. *Ekopradny* [online]. Vlašim. [cit. 17.3.2015]. Dostupné z: <http://www.ekopradny.cz/stredocesky-kraj/podblanicke-ekocentrum-csop-vlasim.html>

⁸⁷ Viz přílohy této práce.

⁸⁸ TYWONIAK, Jirí. *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka*. Muzeum Podblanicka a Státní okresní archiv Benešov, I. vyd. Vlašim, 1957.

V galerii se uskutečňují různé výstavy a expozice. V souvislosti s galerií existuje i Klub přátel Podblanické galerie, kteří se scházejí několikrát do roka.⁸⁹

7.2 Celostátní

Díky velkému množství všech různých činností patří ČSOP Vlašim k nejaktivnějším neziskovým a nevládním organizacím zabývajícím se ekologií a ochranou přírody v České republice. Pořádá různé soutěže, a to zejména ekologické olympiády a další aktivity na celostátní úrovni. Díky vedení pana Ing. Pavla Pešouta a hojnému počtu členů, se stala tato organizace největší složkou Českého svazu ochránců přírody v republice. Pan Pešout je osoba, která stojí za určitým vlivem ekocentra na celostátní úrovni.⁹⁰

Nejen v České republice a v Evropě, ale vůbec na celém světě, je důležité pečovat o přírodu, zeleň a zvířata, které potřebují péči lidí. Podblanické ekocentrum je jednou z důležitých organizací, které toto podporuje.

---

⁸⁹ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 41.

⁹⁰ Pavel Pešout. *Pavel Pešout* [online]. Vlašim. [cit. 17.3.2015]. Dostupné z: <http://cenajosefavavrouska.cz/nominace/pavel-pesout/>

8 Edukační programy

Edukační, v překladu vzdělávací, programy jsou to, co Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim vymýšlí a uskutečňuje a často se jich účastní i široká veřejnost. Netýká se to pouze dětí, ale hlavně dospělých a především pedagogů. Jde o to, aby ekocentrum vzbudilo zájem u lidí a jejich dětí, aby se více zajímaly o ochranu přírody a jak k ní mohou přispět. Během těchto programů se účastníci osoby dozví něco o přírodě, ekologii, fauně a samozřejmě také flóře. Určitým způsobem ale také pomáhají udržovat pořádek v přírodě a blíže jí poznávat z mnoha úhlů pohledů. Edukační programy se konají pod záštitou této organizace od roku 1996. Tyto programy by se daly shrnout do více jednotlivých oblastí, podle toho, čím se zabývají.

KAMPANĚ

Největší a asi nejpřínosnější kampaní se stala kampaň Clean Up the World, jež v překladu znamená Uklidme svět. Tato akce se koná každý rok vždy na svátek Den Země, který připadá na 22. duben. Tento den je také pořádáno mnoho akcí a událostí, které jsou spojeny s planetou Země. Většinou je to spojeno se sbíráním vyhozených odpadků v přírodě.

POBYTY

Každý rok pořádá Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim letní tábor pro děti. Vždy se vycílí nějaká oblast, kde děti stráví určitý čas. Letní tábor je vždy veden v nějakém duchu a nekoná se pouze jeden turnus, ale pro velkou účast je jich více. Netýká se to ale pouze jenom letních táborů. Ekocentrum také pořádá pobyty o jarních, podzimních a zimních prázdninách.

SOUTĚŽE A PODOBNÉ PROGRAMY

Jedním z pořádaných programů je ekologická olympiáda. Záměr tohoto programu je v tom, aby se děti dokázaly zamyslet se nad tím, jak je životní prostředí a ochrana přírody důležitá. Olympiáda je zacílená na žáky středních škol a odborných učilišť. Svými znalostmi a dovednostmi dokazují, jak jsou na tom s tématy jako je ekologie a pojmy s tím spojené. Regionální kolo středočeského kraje se koná každý rok a ČSOP Vlašim je hlavním pořadatelem této soutěže. Když jsem navštěvovala základní školu, tak jsem se této olympiády jednou zúčastnila a bylo to moc zajímavé a přínosné.

Na olympiádu jsem se učila vázat různé uzle a poznávat jednotlivé druhy ryb, Morseovu abecedu, anebo co všechno musí obsahovat KPZ, neboli krabička poslední záchrany. Nejdříve se psal test, který obsahoval otázky týkající se ekocentra, ochrany přírody a poznávání různých živočichů a rostlin a pak se plnily úkoly. Po skupinkách ve 2 jsme se prodírali vlašimským parkem, kde byla připravená stanoviště s různými úkoly. Pokud si vzpomínám, tak jedním pro mě dost obtížným úkolem bylo střílet z luku tak, abych šíp vstřelila na namalovaný kruh do pytle vycpaného slámou, který byl vzdálen asi 10 m. Myslím, že jsem to nakonec dokázala, ale dalo mi to dosti práce. V olympiádě jsem moc nezazářila, ale moc mě to bavilo.

Indiánská stezka, to je název soutěže věnované dětem od 7 do 15 let, která běží v ekocentru téměř od začátku jeho založení. Princip této soutěže spočívá v tom, že děti by se měly více zajímat o přístup k přírodě a vylepšit si i své znalosti, které se tohoto témata týkají. Samy se účastní her jako je např. házení oštěpem nebo rozdělování ohně a podobných, které se této soutěže týkají.⁹¹

K dalšímu programu patří přírodovědné procházky. Tento program se velmi osvědčil a zaujal širokou veřejnost. Každá procházka má určitý charakter a zaměřuje se na něco jiného. Tyto procházky vznikly v roce 2001.⁹²

PRÁCE S PEDAGOGY

V roce 1999 se ekocentrum rozhodlo uspořádat výukové programy pro učitele ze základních škol, kteří učí předměty, jež se zabývají přírodou. Téhož roku byl založen Ekopedagogický klub. Tento klub se intenzivně zaobírá spoluprací s učiteli a dalšími pracovníky, kteří pracují na institucích týkajících se školství a sociálních věcí. Prioritou tohoto klubu je, aby učitelé vedli žáky k správnému chování se k přírodě, zejména v oblasti Podblanicka. Pedagogové budou zasvěceni do práce týkající se oblasti ekologie a ochrany přírody. Každým rokem se koná několik seminářů na dané téma, kterých se učitelé mohou účastnit.

VEČERY V EKOCENTRU

Ekologické večery. To je název souhrnu přednášek a různých besed, které se uskutečňují podle názvu v ekocentru. Cílem tohoto programu je nejen vzdělávání občanů, ale i získání si dobrého vztahu k přírodě. Každá beseda, která se určitý večer

---

⁹¹ *Výroční zpráva 1996*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 1996, str. 26-34.

⁹² *Výroční zpráva 2002*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2002, str. 40.

v ekocentru koná, má svůj název. Většinou jsou to cestopisné přednášky, týkající se některé země. Jde o přiblížení jejich tradic, svátků a životního stylu. Vše je obohaceno o fotografickou dokumentaci. Tyto večery vznikly v roce 1999 a přetrvávají dodnes.

VÝUKOVÉ PROGRAMY

Zvláště pro děti základních a středních škol pořádá ekocentrum tzv. výukové programy, které se konají od roku 1998. Jejich nabídka je opravdu široká. Každý program je zaměřen na určité téma, které nám lektori v ekocentru vysvětlují a přibližují. Všechny programy ale nejsou jen o tom, že nám někdo 2 hodiny povídá o třídění odpadů. Vše je podáváno zábavnou formou. S některými programy je spojeno i vyrábění výrobků nebo malých předmětů. Když jsem byla na základní škole, často jsme do ekocentra jezdili. Na jednom z těchto programů jsme si sami vyráběli předměty z ovčí vlny a učili se s ní pracovat. V dalším jsme naopak zkoumali škeble a jiné živočichy v řece Blanici v zámeckém parku anebo si vyráběli ekologický papír a batikované tričko. Většina těchto programů se uskutečňuje v budově Podblanického ekocentra nebo v blízkém okolí.⁹³

Na jaře, když už je pěkné počasí, pořádá pro veřejnost ekocentrum tzv. přírodovědné a vlastivědné výlety. Každý, kdo se chce tohoto výletu účastnit, si musí sehnat kolo. Výlet je většinou několikadenní a trasy vedou po cyklistických stezkách.

ODDÍLY MOP

Oddíly mladých ochránců přírody jsou sestaveny zejména z dětí. První oddíl, který vznikl v roce 1991, si říkal SMOP Lampetra. O dva roky později členové oddílu začali aktivizovat děti prvního stupně a vést je k ochraně přírody. Každým rokem vznikal nejméně jeden oddíl. Každý oddíl má nějaký svůj název. Jedná se například o oddíl MOP Ježci, MOP Nezmaři nebo MOP Včelojedi. V průběhu celého roku se uskutečňují akce a soutěže, na kterých se oddíly podílejí. Jednotlivé soutěže, které mladí ochránci přírody organizují, jsou pak na celostátní úrovni.⁹⁴ V posledních letech počet členů, kteří chtějí být součástí „mopíků“, vzrostl. Zejména k tomu přispěly letní tábory a akce pro děti, které byly uskutečňovány. Jednotlivé oddíly MOP se během celého roku scházejí a připravují se na různé akce a soutěže, kterých se chtějí účastnit.⁹⁵

⁹³ *Výroční zpráva 2001*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2001, str. 34.

⁹⁴ *Výroční zpráva 1996*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 1996, str. 28.

⁹⁵ *Výroční zpráva 2013*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 21.

PROJEKTY

Díky spolupráci Spolkového domu sourozenců Roškotových uspořádalo ČSOP Vlašim několik projektů. Tyto projekty byly převážně financovány z fondů Evropské unie. Šlo především o workshopy a kurzy, na kterých spolupracovalo mnoho lidí. Akce, které vznikly v souvislosti s projektem, byly určeny zejména pro dospělé lidi. Aktivity se týkaly především oblastí, jako je výroba ručně dělaných výrobků. Projekty financované z EU jsou velmi významné pro ekocentrum a obzvláště pro náš region. Je to důkaz toho, že i v Evropské unii mají zájem o to, aby se rozvíjela kultura v oblasti ochrany přírody a životního prostředí. Na Podblanicku je to díky Podblanickému ekocentru ČSOP Vlašim.⁹⁶

Existuje ale i řada jiných projektů, na kterých se podílí ekocentrum s dalšími organizacemi. Jeden z takových projektů nese název Kraj blanických rytířů. Od roku 1994, kdy tento projekt vznikl, se i realizuje. Projekt existuje díky příspěvkům od různých vesnic a obcí regionu Podblanicko. Každý rok dochází ke změnám v tomto projektu. Mezi aktivity spojené s tímto projektem patří např. udělování značky regionálního produktu. Tuto značku získává vždycky nějaký výrobek nebo služba v regionu Podblanicko. Mezi jmenované výrobky, které se pyšní touto značkou, patří např.:

- Štrůdl do krabice (Eva Brabcová z Benešova)
- Pivo Hubertus – Pivovar Kácov s.r.o.
- Budky a domečky pro živou zahradu (ZO ČSOP Vlašim).

Jedním z významných projektů je také Geopark Kraj blanických rytířů, který mapuje zajímavosti na Podblanicku. Jedná se zejména o kulturní a přírodní aspekty dané oblasti. Dále se také zajímá o cestovní ruch. Každý rok dochází v tomto projektu k výrazným změnám, které jsou důležité pro celkovou koordinaci projektu.⁹⁷

---

⁹⁶ *Výroční zpráva 2013, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 27-29.*

⁹⁷ *Výroční zpráva 2013, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013, str. 38.*

9 Spolupráce s jinými organizacemi

Jako každá organizace a nezisková instituce spolupracuje i Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim s ostatními organizacemi a institucemi nejen v regionu, ale i ve státě.

PRÁCE S MÉDII A VEŘEJNOSTÍ

Mnoho institucí a organizací spolupracuje s médii kvůli své popularizaci. Díky médiím a tisku jsou lidé informováni v širším spektru a vědí, jak ekocentrum aktivně přispívá ke kulturnímu vyžití v regionu. Jedná se především o tiskové zprávy, které poskytuje organizace některým celostátním deníkům a také deníkům v regionu Podblanicko. Důležitá je také vazba na televizi a rozhlas. Dlouholetá spolupráce panuje se stanicí, která má stejný název, jako bájná hora. Jedná se o Rádio Blaník. Nejdůležitější je spolupráce se zpravodajem, který vychází ve Vlašimi a v němž má vlašimské ekocentrum své stálé místo. Pokud jde o sdělování informací veřejnosti, existuje také Informační kancelář pro veřejnost, která se nachází přímo v přízemí budovy ekocentra. Kancelář existuje již od roku 1994. Slouží především studentům a žákům, kteří potřebují informace ke svým seminárním a ročníkovým pracím. Tato kancelář je občany velmi oblíbená a často navštěvovaná. Kancelář má také své úřední hodiny. Ty jsou vždy ve středu od 7:30 do 10:30 hodin. Poté v odpoledních hodinách od 14:00 do 18:00 hodin.⁹⁸ Dnes už se tato Informační kancelář přejmenovala na Ekoporadnu. Funkce a náležitosti jí ovšem zůstaly.

SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU

Už více než 20 let ČSOP Vlašim, pod vedením Okresního sdružení Benešov, bojuje proti závažným problémům, týkajících se ochrany přírody v celém okrese Benešov. V mnoha případech spolu tyto organizace souhlasily, a proto nedošlo k některým úpravám a kácení lesů. Někdy se ale tyto organizace neshodly a kauzy skončily až u Krajského úřadu Středočeského kraje. Některé kauzy se táhnou i řadu let.⁹⁹

---

⁹⁸ *Výroční zpráva 1998*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 1998, str. 23-29.

⁹⁹ *Výroční zpráva 2012*, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2012, str. 18.

DLOUHODOBÁ SPOLUPRÁCE S MĚSTEM

Již od roku 2005 spolupracuje ČSOP Vlašim s městem Vlašim. Jde o to, že ochránci se na základě smlouvy podílejí na práci, která je spojena s úpravou parku, kácením stromů a keřů a následně jejich novou výsadbou. Tyto práce se ale neuskutečňují pouze ve Vlašimi, nýbrž v celém regionu Podblanicko. Těchto prací v terénu se účastní především zaměstnanci ekocentra, ale také brigádníci nebo sezónní pracovníci.¹⁰⁰

---

¹⁰⁰ *Výroční zpráva 2012, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2012, str. 5.*

Závěr

Hlavním cílem práce bylo zjistit, jaký vliv má Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim na rozvoj kultury v regionu, pochopit identitu dané oblasti a zamyslet se nad tím, jaká je role regionu v současné Evropě. Vliv ekocentra je zřejmý zejména díky aktivitám a akcím, které pořádá nebo na kterých se alespoň částečně podílí.

Tato nezisková organizace vznikla v roce 1990 a přetrvává dodnes. Pokud se chce někdo stát jejím členem, pak je členství bezplatné. Je pouze na každém člověku, zda nějakým způsobem této organizaci přispěje alespoň drobným finančním obnosem. Řada vznikajících akcí se týká životního prostředí, o které se snaží ochránci přírody pečovat. Většina akcí se uskutečňuje v budově ekocentra nebo v blízkém okolí. Důležitou roli hrají publikace, které organizace nejčastěji spolu s Muzeem Podblanicka vydávají. Jedná se většinou o odborné knihy, které se zabývají nějakou památkou nebo významným místem v regionu. V regionu působí také mnoho nepříliš známých spisovatelů, kteří Podblanicku zasvětili takřka celý život. Tato organizace nepůsobí pouze samostatně, ale spolupracuje s dalšími institucemi, jako je například Okresní muzeum v Benešově.

Při zjišťování informací jsem vycházela především z oficiálních webových stránek této organizace, dále pak z výročních zpráv ČSOP Vlašim a také z odborné literatury, která mi pomohla při vysvětlování některých, pro mě méně známých a těžko definovatelných pojmů.

Díky výročním zprávám lze říci, že Podblanické ekocentrum je velmi oblíbená a často navštěvovaná organizace, která se pyšní velkou řadou svých vlastních výukových programů. Soustředí se především na to, aby bylo o ní co nejvíce slyšet a aby o ni věděla široká společnost. Veškeré programy, které organizuje, se těší velké hojnosti obyvatel v regionu Podblanicko, kteří se jich aktivně účastní.

Pokud mluvíme o rozvoji v regionu, pak je patrné, že se na Podblanicku koná mnoho kulturních a společenských akcích, a to ve všech ročních obdobích. Jedná se především o farmářské trhy, konání výstav nebo o udělování cen Blanický rytíř. Pod všemi těmito akcemi figuruje i Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim. Význam ekocentra a píle vynaložená na těchto akcích je patrná. Cenná je také spolupráce s médii, protože umožňují organizaci, aby se o ní vědělo i na celostátní úrovni. Velký dík patří především televizi a rozhlasu. V regionu Podblanicko se jedná především

o Rádio Blaník, která má sídlo v Mnichovicích u Prahy. Pro šíření informací jsou také přínosné regionální tiskoviny, ke kterým patří Benešovský deník nebo Jiskra.

Z rozhovorů se zaměstnanci ekocentra jsem se dozvěděla, že práce uvnitř této organizace je opravdu velmi pestrá a zajímavá. Všechny dotazované zaměstnance práce v organizaci baví a přináší jim velké přínosy. Jde například o vlastní seberealizaci nebo o to, jaký přínos pro region Podblanicko tato organizace má. Zaměstnance baví především zajímavá práce na různých místech a práce v terénu. Za nejvýznamnější publikace považují právě ty regionální a především knihu 100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku. Ta vznikla při 10letém výročí ČSOP Vlašim. Všichni se shodli na tom, že v dnešní době je na místě pečovat a chránit přírodu a životní prostředí, ve kterém žijeme. Z rozhovorů také vyplynulo, že vlašimské ekocentrum je organizace důležitá zejména pro region, než pro samotný stát.

Pokud mluvíme o identitě regionu Podblanicko, pak existuje mnoho charakteristik a vysvětlení. Identita je určitá sounáležitost a vnitřní citění každého člověka, jak se s danou věcí shoduje.

Role regionu Podblanicko je hlavně dána památkami a bájnou horou Blaník, která láká turisty i z Evropy. Bájná pověst a záhady, které se týkají této hory, nedají spát nejednomu návštěvníkovi.

Význam Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim a jeho vliv na rozvoj kultury pocítuje zejména obyvatelstvo daného regionu. Z mé práce vyplývá, že pokud by ekocentrum nepořádalo a nepodílelo se na významných akcích v regionu, byla by kulturní sféra výrazně ochuzena. Řada výstav by se totiž nekonala a děti ze základních a středních škol by neměly žádné tušení, co je to životní prostředí a jakým způsobem ho můžou chránit. Spousta projektů a programů, které jsou cílené především na děti, by bez ekocentra nemohly být organizovány.

Za veškerou práci a píli nestojí stát ani Evropská unie, ale obyčejní zaměstnanci, členové a dobrovolníci Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim. Díky nim je ekocentrum na takové úrovni, že se dokonce stalo krajským ekocentrem Středočeského kraje.

Myslím si, že činnost ekocentra je v dnešní době opravdu velmi důležitá a mnoho z nás to dokáže ocenit. Životní prostředí a jeho ochrana, kterou se organizace zabývá, má vliv nejen na region Podblanicko, ale především na obyvatele, kteří tu žijí. Všichni jistě chceme pobývat v takovém prostředí, kde je čisto a na každém rohu se

neválí všelijaké odpadky. Pokud se ale nezajímáme o činnost této organizace, můžeme udělat pro životní prostředí alespoň jedinou věc a tou je třídít odpad!

Seznam použité literatury a zdrojů

Brožury

Posázaví, Posázaví o.p.s., 2014.

Tipy na výlety, ČSOP Vlašim, 2013.

Včelí svět, Farní muzeum Kondrac, paraZOO Vlašim, Zámek a park Vlašim, Naučná stezka Zlatodůl Roudný, ČSOP Vlašim, 2014.

Výroční zprávy

Výroční zpráva 1996, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 1996.

Výroční zpráva 1998, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 1998.

Výroční zpráva 2001, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2001.

Výroční zpráva 2002, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2002.

Výroční zpráva 2003, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2003.

Výroční zpráva 2004, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2004.

Výroční zpráva 2012, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2012.

Výroční zpráva 2013, ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2013.

Časopisy

Pod Blaníkem, Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, Ročník XIV, 2010. 32 s.

Pod Blaníkem, Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, Ročník XVII, 2013. 19 s.

MUSIL, Jiří a MÜLLER, Jan. *Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze*. Sociologický časopis. Sociologický ústav AV ČR, I. vyd. Praha, 2008, roč. 44, č. 2. 346 s.

Noviny

Benešovsko. MAFRA, a. s., č. 14, Ročník IV. 24 s.

Literatura

ANDRES, Roman. *Praktická ochrana přírody ve výuce na školách: metodická příručka*. I. vyd. Vlašim: ZO ČSOP Vlašim, 2013. 96 s.

BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. I. vyd. Praha: Portál, 2006. 208 s.

BÍLEK, Radko. *Blanické literární zajímavosti*. I. vyd. Český svaz ochránců přírody, Muzeum okresu Benešov, 2002. 120 s.

BÍLEK, Radko. *Blaník a sv. Václav v sochařství*. I. vyd. Vlašim: ZO ČSOP Vlašim, 2005. 104 s.

BÍLEK, Radko. *Blaník ve 20. století*. I. vyd. Vlašim: Podblanické ekocentrum ČSOP a Muzeem okresu Benešov, 1998. 50 s.

BÍLEK, Radko. *O Blaníku a jeho rytířích v beletrii*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody, 2004. 143 s.

BÍLEK, Radko. *Poutní místa Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2010. 192 s.

BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. II. vyd, přeprac. a rozš.. – Praha: Karolinum, 2011. 342 s.

ČERNÝ, Martin a WALDHAUSER, Martin. *Vážky České republiky – Příručka pro určování našich druhů a jejich larev*. I. vyd. ČSOP Vlašim, 2014. 180 s.

DOČKALOVÁ, Jana. *Z Vlašimi před 100 lety: 100 let Spolku pro okrašlování a ochranu domoviny ve Vlašimi*. I. vyd. Vlašim. ČSOP, ZO Vlašim, 1999. 25 s.

DUŠEK, Richard. *Ze staré Vlašimě*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2008. 136 s.

HANEL, Lubomír. *Vážky Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody, základní organizace Vlašim: Muzeum okresu Benešov, 2000. 96 s.

HERTL, Jan. *Kronika drahňovská*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka, 2006. 64 s.

HEŘMAN, Jan. *Z ikonografie středního Posázaví*. I. vyd. Český svaz ochránců přírody Vlašim, ZO a Muzeum Podblanicka, 2009. 144 s.

HEŘMANOVÁ, Eva; CHROMÝ, Pavel a kol. *Kulturní regiony a geografie kultury*. I. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 348 s.

HEYWOOD, Andrew. *Politologické ideologie*. IV. vyd. – Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 368 s.

KOVAŘÍK, Václav a PEŠOUT, Pavel. *100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim, Muzeum okresu Benešov, 2000. 179 s.

KOVAŘÍK, Václav. *Konopištský park*. I. vyd. Vlašim: ČSOP a Muzeum Podblanicka, 2009. 108 s.

KOVAŘÍK, Václav; PEŠOUT, Pavel a ZELENÝ, Václav. *Zámecké parky a památné stromy Podblanicka*. I. vyd. Český svaz ochránců přírody Vlašim, 1996. 120 s.

NOVÁK, Miroslav a kol. *Úvod do studia politiky*. Sociologické nakladatelství SLON, I. vyd. Praha, 2011. 783 s.

PETRÁŇ, Josef a kol. *Benešovsko - Podblanicko*. I. vyd. Praha: Tisková, ediční a propagační služba, 1985. 368 s.

POUZAR, Jaroslav. *Podblanickou minulostí. Kapitoly z historie Vlašimi a okolí*. I. vyd. Praha: VIDA – nakladatelství a vydavatelství, 1996. 168 s.

RACKOVÁ, Lubomíra. *Krajinou kolem Blaníka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody a Muzeum okresu Benešov a Správa CHKO Blaník, 2001. 52 s.

TLUSTOŠOVÁ, Dagmar; PEŠOUT, Pavel a URBAN, Jan: *Blaničtí rytíři (1999-2008): Přehled držitelů ocenění Blanický rytíř*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody Vlašim: Muzeum Podblanicka, 14. samostatná příloha, 2009. 56 s.

TYWONIAK, Jiří. *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka*. Muzeum Podblanicka a Státní okresní archiv Benešov, I. vyd. Vlašim, 1957. 123 s.

VANĚK, Miroslav a MŮCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku. Teorie a praxe orální historie*. I. vyd. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., 2011. 293 s.

VAŠÁK, Pavel a kol. *Ptáci Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody: Muzeum Podblanicka, 2006. 261 s.

VOGT, Matthias Theodor; SOKOL, Jan; OCIEPKA, Beata; POLLACK, Detlef und MIKOŁAJCZYK, Beata (Hrsg.) *Peripherie in der Mitte Europas*. Peter Lang GmbH: Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 2009. 375 s.

ZÁRUBA, Petr. *Motýli Podblanicka*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody, základní organizace Vlašim: Muzeum okresu Benešov, 1998. 124 s.

ZEMEK, Václav. *Historie hornictví na Podblanicku*. I. vyd. Vlašim: Český svaz ochránců přírody a Muzeum Podblanicka, 2012. 115 s.

Internetové zdroje

Blanický rytíř Radko Bílek. *Oficiální web Českého svazu ochránců přírody Vlašim. ČSOP Vlašim*, [online]. Vlašim. [cit. 13.3.2015]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/2011>

Blanický rytíř vyhlášen. *Blanický rytíř vyhlášen* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z: <http://www.e-vsudybyl.cz/aktualne/blanicky-rytir-vyhlasen/>

Ekoporadna. *Ekoporadny* [online]. Vlašim. [cit. 17.3.2015]. Dostupné z: <http://www.ekoporadny.cz/stredocesky-kraj/podblanicke-ekocentrum-csop-vlasim.html>

E-shop ČSOP Vlašim. *ČSOP Vlašim – Eshop* [online]. Vlašim. [cit. 11.3.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/eshop/publikace-regionalni-c-47_53.html

E-shop ČSOP Vlašim. *ČSOP Vlašim – Eshop* [online]. Vlašim. [cit. 8.3.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/eshop/regionalni-edice-priroda-podblanicka-c-47_53_54.html

Historie budovy. *ČSOP Vlašim - Historie budovy* [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/464-historie-budovy>

Logo ČSOP Vlašim. *Český svaz ochránců přírody Vlašim* [online]. Vlašim. [cit. 29.3.2015]. Dostupné z: <http://www.vodni-dum.cz/cs/cesky-svaz-ochrancu-prirody-vlasim>

Městské organizace. *Město Vlašim – Městské organizace* [online]. Vlašim. [cit. 9.2.2015]. Dostupné z: <http://www.mesto-vlasim.cz/mestske-organizace/>

Neziskové organizace. *Neziskovky – Fakta* [online]. [cit. 29.1.2015]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor/

O nás. *ČSOP Vlašim - O nás* [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/454-o-nas>

Organizační struktura. *ČSOP Vlašim - Organizační struktura* [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.csopvlasim.cz/cs/466-organizacni-struktura>

Pavel Pešout. *Pavel Pešout* [online]. Vlašim. [cit. 17.3.2015]. Dostupné z: <http://cenajosefavavrouska.cz/nominace/pavel-pesout/>

Podblanické farmářské trhy. *Podblanické trhy – Aktuální trh* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z: <http://www.podblanicketrhy.cz/cs/aktualni-trh>

Podblanické farmářské trhy. *Podblanické trhy – O trhu* [online]. Vlašim. [cit. 4.3.2015]. Dostupné z: <http://www.podblanicketrhy.cz/cs/281-o-trhu>

Podblanické farmářské trhy. *Podblanické trhy – Pro prodejce* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z: <http://www.podblanicketrhy.cz/cs/282-pro-prodejce>

Publikace. *ČSOP Vlašim - Publikace* [online]. Vlašim. [cit. 25.2.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/eshop/publikace-ochrana-prirody-c-47_51.html?page=1&sort=20a

Regionální informační servis. *Regionální informační servis – Středočeský kraj* [online]. [cit. 9.2.2014]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/regionalni-informace/nno/>

Spolkový dům. *Spolkový dům – úvod* [online]. Vlašim. [cit. 1.12.2014]. Dostupné z: <http://www.spolkovydum.cz/>

Titul Blanický rytíř. *Tisková zpráva ze dne 22.4. 2011* [online]. Vlašim. [cit. 2.3.2015]. Dostupné z: http://old.mesto-vlasim.cz/stage_1/node/236

Výroční zpráva. *Výroční zpráva 2009* [online]. Vlašim. [cit. 9.3.2015]. Dostupné z: http://www.csopvlasim.cz/userfiles/files/soubory/VZ_2009.pdf

Výroční zpráva. *Výroční zpráva 2011* [online]. Vlašim. [cit. 10.3.2015]. Dostupné z:
http://www.csopvlasim.cz/userfiles/files/soubory/VZ_2011_pro%20web.pdf

Seznam příloh

1. Rozhovor s panem Františkem Krejčím
2. Rozhovor s paní D.
3. Rozhovor s paní H.

Příloha 1

15. 3. 2015 Rozhovor s panem Františkem Krejčím

Jak dlouho pracujete ve vlašimském ekocentru a jak jste se k práci dostal?

V ekocentru pracuji už 7 let. Při hledání nové práce jsem se dozvěděl od známých o volném místě v ekocentru.

Co pro Vás práce v této organizaci znamená a baví Vás?

Práce pro mě znamená hodně. Už jen to, že mám práci, která mě baví. Zabýváme se ochranou přírody a krajiny. Člověk je neustále v terénu. Já osobně pracuji v obnově zeleně. Vysazujeme nové stromy, keře a staráme se také o CHKO Blaník. V sídle organizace máme také paraZOO.

Podílíte se na programech a společenských akcích pořádaných touto organizací, na jakých?

Já se na společenských a jiných významných akcích pro veřejnost nepodílím, jelikož nejsem přímo členem. Ekocentrum ale pořádá různé programy a akce. Například výukové programy pro školky, školy, učitele i kurzy pro veřejnost. Programy se konají v ekocentru nebo v terénu. Myslím si, že pro region a pro rozvoj jeho kultury je ekocentrum hodně důležité.

Které publikace ekocentra byste zařadil mezi ty nejvýznamnější?

Také ekocentrum vydává nebo už vydalo mnoho významných publikací. Mezi nejdůležitější bych zařadil, a to z regionálních: Historii parku Vlašim, Přírodu zámeckého parku a nebo S rytířem na Blaník. Mezi ty publikace, které souvisí nejvíce s přírodou, pak Zvířata, ptáci a ryby a Druhy fauny a flóry v ČR. Také publikace 100 let ochrany přírody řadím k těm nejvýznamnějším.

Myslíte si, že ekocentrum je významná organizace pro region/ stát?

Můj názor je takový, že ekocentrum jako organizace je významná pro region i stát. Převážně z důvodu toho, že se naše organizace zajímá o vše, co souvisí s flórou a faunou. Dále také městských a vesnických výsadeb, CHKO Blaník a sekání luk v tomto regionu.

Myslíte si, že má ekocentrum určitou roli v Evropě?

Ekocentrum podle mě nemá významnou roli v Evropě, ale myslím si, že je spíš důležitější jeho role v našem regionu. Je to organizace, která se soustředí na ochranu přírody na Podblanicku a tomu regionu se také nejvíce věnuje. V každém státě mají jistě organizaci, která se zabývá ochranou přírody, a nemyslím si, že ekocentrum ve Vlašimi má nějaký vliv v celé Evropě. Turisté sem přijíždí zejména kvůli památkám a ne přímo kvůli ekocentru. Role v současné Evropě a ekocentra jistě je, ale ne moc významná a důležitá. Vím o tom, že Evropská unie přispívá organizaci nějakými finančními částkami, ale přesně nevím jakými a za jakým účelem.

Souhlasíte s tím, že by se lidé v dnešní době měli více zajímat o ochranu životního prostředí?

Každý člověk by se měl starat o životní prostředí a podílet se na jeho udržení.

Podpis:

Příloha 2

15. 3. 2015 Rozhovor s paní D.

Jak dlouho pracujete ve vlašimském ekocentru a jak jste se k práci dostala?

V organizaci ČSOP Vlašim pracuji už dlouhých 14 let, a to včetně toho času, kdy jsem byla na mateřské dovolené. V té době jsem vypomáhala při různých akcích a programech pro veřejnost. Práci jsem sehnala přes kamarádku, která mě pozvala na výběrové řízení.

Co pro Váš práce v této organizaci znamená a baví Vás?

Práce tohoto druhu mě velmi baví. Je velmi pestrá, různorodá, rozvíjí mou kreativitu a dovednost. Také mám možnost dostat se do kontaktu s řadou zajímavých lidí.

Podílíte se na programech a společenských akcích pořádaných touto organizací, na jakých?

Sama se podílím na programech a akcích pořádaných ekocentrem. Mezi to patří různé akce pro školy, jako jsou výukové programy, pak také předávání Blanických rytířů anebo se podílím na akcích pro veřejnost.

Které publikace ekocentra byste zařadila mezi ty nejvýznamnější?

Sama si myslím, že mezi nejdůležitější publikace patří ty regionální, jako jsou například Vážky, které jsou velmi podrobné a obsáhlé. Mezi velmi žádané pro studenty, odborníky a úředníky patří publikace Péče o dřeviny. Při výročí 10 let existence ČSOP vznikla kniha 100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicu, která je dle mého názoru asi nejlépe zpracovaná. Všechna regionální literatura, na níž se ekocentrum podílí, přibližuje zajímavosti regionu Podblanicko a přibližuje jeho kulturní aktivity. Mezi celostátní aktivity patří různá setkávání například se školami, učiteli nebo i setkání obcí, které se uskutečnilo v roce 2012.

Myslíte si, že ekocentrum je významná organizace pro region/ stát?

Ekocentrum je jistě důležitá organizace jak pro region, tak i pro stát. Nutná je dobrá spolupráce s městem Vlašim, která nám pomáhá s některými akcemi a také spolupráce se samotným regionem.

Myslíte si, že má ekocentrum určitou roli v Evropě?

Nemyslím si, že má ekocentrum nějakou významnou roli v současné Evropě. Důležitá je ale finanční podpora z Evropské unie, která nám přispívá na organizaci ke spoustě projektů.

Souhlasíte s tím, že by se lidé v dnešní době měli více zajímat o ochranu životního prostředí?

Myslím si, že lidé v dnešní době by se měli více zajímat o životní prostředí a chránit ho.

Z důvodu nesouhlasu zveřejnění jména a příjmení budu tento rozhovor s danou osobou anonymizovat.

Příloha 3

15. 3. 2015 Rozhovor s paní H.

Jak dlouho pracujete ve vlašimském ekocentru a jak jste se k práci dostala?

V organizaci pracuji teprve jeden rok a k práci v ní jsem se dostala přes Úřad práce, a to díky tomu, že jsem zde vykonávala praxi.

Co pro Vás práce v této organizaci znamená a baví Vás?

Práce mě opravdu velmi baví. Nejen to, že ta práce je opravdu různorodá, ale také to pomáhá k seberealizaci a možnosti se sama něco naučit. Samozřejmě je to také můj zdroj financí.

Podílíte se na programech a společenských akcích pořádaných touto organizací, na jakých?

Já se podílím na akcích pro veřejnost. Mám na starosti samotnou organizaci těchto akcí, komunikaci s účastníky a přípravu daného programu. Mezi některé akce, které jsem připravovala, patří Výlov, Cesta za zlatem, Den zvířat, Den Země, vycházky, pochody atd. Také vytvářím různé akce pro veřejnost v paraZOO. Pro nás asi nejvíce aktivní jsou mladí ochránci přírody, kteří organizují různé soutěže na celostátní úrovni.

Které publikace byste zařadila mezi ty nejvýznamnější?

K publikacím, které ekocentrum vydává, bych za nejvýznamnější vybrala Vážky. Pro mě osobně jsou zajímavé Cykloprůvodce, které znamenají spojení geoparku a cyklistiky v daném regionu.

Myslíte si, že ekocentrum je významná organizace pro region/ stát?

Jsem toho názoru, že ekocentrum je významná organizace pro region, ale také i určitým způsobem pro stát. Spoustu akcí a programů nám také pomáhá zorganizovat nějakým způsobem náš stát, zejména v oblasti financí.

Myslíte si, že má ekocentrum určitou roli v Evropě?

Myslím si, že vlašimské ekocentrum nemá skoro žádnou roli v současné Evropě. Důležité je zejména pro náš stát a hlavně pro region Podblanicko. V této oblasti existuje jakýsi svazek obcí, který se nazývá mikroregion Podblanicko. Spadá do něj asi 9 obcí

v blízkosti města Vlašimi. Tento svazek vznikl nedávno a má za úkol rozvoj cestovního ruchu právě v regionu.

Souhlasíte s tím, že by se lidé v dnešní době měli více zajímat o ochranu životního prostředí?

Zájem lidí o přírodu a o její ochranu v poslední době upadá, a proto by se každý z nás měl nad sebou zamyslet a nějakým způsobem přispět k ochraně životního prostředí.

Z důvodu nesouhlasu zveřejnění jména a příjmení budu tento rozhovor s danou osobou anonymizovat.